

SŁUŻBA WOJSKOWA OFICERÓW

„ROZKAZ WEWNĘTRZNY
BISKUPA POLOWEGO WOJSK POLSKICH”
ROK 1937.

DODATEK Nr 1

TREŚĆ.

	<i>Str.</i>
Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów	5
Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 września 1937 r. w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów	39

Odbitka z Nr 7/37 i Nr 9/37

„Rozkazu Wewnętrznego Biskupa Polowego Wojsk Polskich“

D E K R E T
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 marca 1937 r.
o służbie wojskowej oficerów.

TREŚĆ.

	<i>Str</i>
<i>Cz. I. Przepisy wspólne dla oficerów wojska i marynarki wojennej.</i>	
I. (Art. 1 — 5). Przepisy ogólne	5
II. (Art. 6 —21). Stosunek do służby wojskowej, tytuły i stopnie oficerów	7
III. (Art. 22—34). Oficerowie służby stałej	12
IV. (Art. 35—41). Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia	18
V. (Art. 42—47). Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów	20
VI. (Art. 48—63). Szczególne obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów	21
 <i>Cz. II. Przepisy szczegółowe dla oficerów wojska.</i>	
I. (Art. 64—65). Korpusy osobowe	25
II. (Art. 66—70). Zasady mianowania oficerów	26
 <i>Cz. III. Przepisy szczegółowe dla oficerów marynarki wojennej.</i>	
I. (Art. 71—72). Korpusy osobowe	30
II. (Art. 73—77). Zasady mianowania oficerów	31
 <i>Cz. IV. Przepisy przejściowe i końcowe.</i>	
I. (Art. 78—79). Przepisy przejściowe	34
II. (Art. 80—81). Przepisy końcowe	34

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 marca 1937 r.

O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ OFICERÓW

(Dz. U. R. P. Nr 20 z dn. 18 marca 1937 r. poz. 128;
Dz. Rozk. Nr 13/37 poz. 163).

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi i organizacji naczelných władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 38 poz. 286) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

PRZEPISY WSPÓLNE DLA OFICERÓW WOJSKA I MARYNARKI WOJENNEJ.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej Polskiej. Wskrzeszone niezłomną wolą Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny mają wcielać w życie Jego wskazania i cnoty rycerskie.

Art. 2. § 1. Oficerowie tworzą korpus oficerski sił zbrojnych.

§ 2. Korpus oficerski sił zbrojnych składa się z korpusów osobowych wojska i marynarki wojennej.

§ 3. W skład korpusów osobowych wchodzi:

a) w wojsku: korpus osobowy generałów, poszczególne korpusy osobowe oficerów broni, korpus osobowy oficerów taborowych, korpus osobowy oficerów żandarmerii oraz poszczególne korpusy osobowe oficerów służb;

b) w marynarce wojennej: poszczególne korpusy osobowe oficerów broni i korpus osobowy oficerów służb.

§ 4. W skład korpusu oficerskiego wojska i marynarki wojennej wchodzi również duchowieństwo wojskowe, którego prawa i obowiązki określi osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 3. Oficer jest żołnierzem-obywatel, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronięcia Ojczyzny i gotowości oddania każdej chwili życia w jej służbie. Powinien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie, ideowo i sumiennie służbę dla państwa, być sprawiedliwym i dbałym dowódcą, opiekunem i wychowawcą, posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i dobrym kolegą.

Art. 4. § 1. Oficerem może być nieposzlakowany obywatel państwa polskiego, którego wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej nie ulega wątpliwości, a który posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i fachowe oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekreście.

§ 2. Osoby nie będące obywatelami państwa polskiego można wyjątkowo mianować oficerami w stopniach honorowych bądź też przyjmować do służby w wojsku i marynarce wojennej w charakterze oficerów kontraktowych.

§ 3. Osoby, które uzyskały stopnie oficerskie w sposób określony w § 2, nie nabywają przez to obywatelstwa polskiego.

Art. 5. Zdolność fizyczną i psychiczną oficerów do pełnienia służby oceniają wojskowo-lekarskie komisje rewizyjne. Zasady badania i oceny stopnia zdolności oraz tryb postępowania wojskowo-lekarskich komisji rewizyjnych określa Minister Spraw Wojskowych.

Rozdział II.

Stosunek do służby wojskowej, tytuły i stopnie oficerów.

Art. 6. Ze względu na stosunek do służby wojskowej ustanawia się następujący podział oficerów:

- a) oficerowie służby stałej,
- b) oficerowie stanu spoczynku,
- c) oficerowie rezerwy,
- d) oficerowie pospolitego ruszenia,
- e) oficerowie na czas wojny,
- f) oficerowie w stopniach honorowych,
- g) oficerowie kontraktowi.

Art. 7. § 1. Tytułem oficera jest jego stopień, przy czym oficerowie do stopnia pułkownika włącznie, którzy uzyskali dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Wojennej, używają w tytule wyrazu „dyplomowany“.

§ 2. Sposób używania przez oficerów posiadanych stopni naukowych lub szczególnych tytułów związanych z wykonywaniem służby wojskowej, jak również określania w tytule przynależności do korpusu osobowego, ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 8. Ustanawia się następujące stopnie oficerskie oraz kolejność w ich nadawaniu:

w wojsku:

podporucznik
porucznik

kapitan, rotmistrz

w marynarce wojennej:

oficerowie młodsi:

podporucznik marynarki
porucznik marynarki

oficerowie starsi:

kapitan marynarki

oficerowie sztabowi:

major	komandor=podporucznik
podpułkownik	komandor=porucznik
pułkownik	komandor
generałowie:	admirałowie:
generał brygady	kontr=admiral
generał dywizji	wice=admiral
generał broni	admiral
marszałek Polski	—

Art. 9. § 1. Stopnie oficerskie nadaje się przez mianowanie z wyjątkiem stopni oficerów kontraktowych.

§ 2. Mianowanie oficera nastąpić może tylko na stopień bezpośrednio wyższy od stopnia posiadanego, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski.

§ 3. Ustanawia się w czasie pokoju jako datę ogłoszenia mianowania na wyższe stopnie oficerów służby stałej, z wyjątkiem oficerów mianowanych w związku z przeniesieniem w stan spoczynku, dzień 19 marca danego roku.

§ 4. Zarządzenie o mianowaniu oficerów służby stałej zawiera datę mianowania.

Art. 10. § 1. Każdy oficer ma w swym stopniu i korpusie osobowym starszeństwo określone datą i kolejnością.

§ 2. Data starszeństwa może być wcześniejsza od daty mianowania.

§ 3. Datę starszeństwa można zmienić na późniejszą jedynie w przypadku mianowania oficera rezerwy oficerem służby stałej.

§ 4. Przy mianowaniu na każdy stopień wydaje się oficerowi dokument zawierający stopień, na który mianowanie nastąpiło, datę starszeństwa oraz kolejność w starszeństwie.

Art. 11. § 1. Oficerów służby stałej, stanu spoczynku, rezerwy, pospolitego ruszenia oraz oficerów w stopniach honorowych mianuje na poszczególne stopnie do stopnia generała broni (admirala):

- a) w czasie pokoju — Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych,
- b) w czasie wojny — Naczelny Wódz.

§ 2. Oficera na stopień marszałka Polski mianuje Prezydent Rzeczypospolitej za wyjątkowe zasługi w obronie Ojczyzny.

§ 3. Oficerów na czas wojny mianuje Naczelny Wódz.

§ 4. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych służy prawo stawiania Ministrowi Spraw Wojskowych wiążących postulatów co do:

- a) określania zasad w zakresie mianowań na poszczególne stopnie;
- b) mianowania poszczególnych oficerów na stopień pułkownika (komandora) i stopnie wyższe.

Art. 12. § 1. Mianowanie oficerów na wyższe stopnie w czasie pokoju następuje z wyboru na podstawie posiadanych kwalifikacji i w miarę wolnych stanowisk, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej, oraz na podstawie warunków określonych niniejszym dekretem.

§ 2. Sposób i zakres oraz warunki mianowania oficerów na poszczególne stopnie w czasie wojny, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski, określi Naczelny Wódz.

§ 3. Kwalifikacje wymagane do mianowania na wyższe stopnie określają:

- a) w czasie pokoju — Minister Spraw Wojskowych,
- b) w czasie wojny — Naczelny Wódz.

Art. 13. § 1. Oficerowie służby stałej korpusów osobowych broni, z wyjątkiem grup technicznych, do stopnia majora (komandora-podporucznika) włącznie, jeżeli przez dwa lata zajmowali stanowisko, dla którego składami osobowymi przewidziany jest stopień wyższy niż posiadany ostatnio przez danego oficera, oraz odpowiadają warunkom wymaganym do mianowania, zostają bezpośrednio przed przeniesieniem w stan spoczynku mianowani na wyższy stopień.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy poruczników i kapitanów (rotmistrzów) służby stałej przechodzących w stan spoczynku z powołaniem do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

§ 3. Oficerowie służby stałej nie objęci mianowaniem określonym w § 1 a przechodzący w stan spoczynku mogą być wyjątkowo mianowani na wyższy stopień, jeżeli prócz warun-

ków wymaganych do mianowania na podstawie niniejszego dekretu odpowiadają warunkom dodatkowym, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Mianowanie oficerów wymienionych w § 1 i 3 następuje niezależnie od istnienia wolnych stanowisk.

Art. 14. § 1. Mianowanie podporuczników służby stałej porucznikami odbywa się według starszeństwa po trzech latach służby, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej.

§ 2. Przy mianowaniu określonym w § 1 mogą być pominięci podporucznicy, którzy nie odpowiadają wymaganym kwalifikacjom albo byli karani w postępowaniu sądowym, honorowym lub dyscyplinarnym, przy czym powód pominięcia winien im być podany do wiadomości.

§ 3. Porucznicy służby stałej, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

§ 4. Porucznicy służby stałej, którzy przesłużyli w stopniu oficerskim co najmniej dziesięć lat na stanowiskach liniowych, które określa Minister Spraw Wojskowych, a posiadają stopień porucznika od lat piętnastu oraz dodatnie opinie, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

Art. 15. Oficera, który zmarł lub utracił zdolność do służby wojskowej wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach, można mianować na wyższy stopień niezależnie od istnienia innych warunków, wymaganych do mianowania na wyższy stopień.

Art. 16. § 1. Oficerem w stopniu podporucznika można mianować podoficera lub szeregowca zmarłego wskutek przyczyn związanych ze służbą wojskową wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach.

§ 2. Oficerem w stopniu podporucznika jako oficera na czas wojny można mianować podoficera lub szeregowca posiadającego odpowiednie kwalifikacje moralne za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 17. § 1. Mianowanie oficerem na czas wojny może nastąpić na jeden ze stopni wymienionych w niniejszym dekrecie

cie niezależnie od stosunku do służby wojskowej, przy czym warunki mianowania określa Naczelny Wódz.

§ 2. Oficera na czas wojny, po zarządzeniu częściowej lub ogólnej demobilizacji, Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych mianuje oficerem służby stałej, przenosi do rezerwy lub pospolitego ruszenia albo zwalnia od powszechnego obowiązku wojskowego, zależnie od przydatności służbowej, albo też przenosi go w stan spoczynku, jeżeli nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego.

§ 3. Mianowanie oficera na czas wojny oficerem służby stałej następuje za jego zgodą.

Art. 18. § 1. Warunki mianowania oficerów w stopniach honorowych ustali Prezydent Rzeczypospolitej.

§ 2. Warunki przyjmowania oficerów kontraktowych oraz ich obowiązki i prawa ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 19. § 1. Oficera, przeciwko któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe lub honorowe, nie można zasadniczo mianować na wyższy stopień do czasu prawomocnego ukończenia postępowania.

§ 2. W przypadkach jednak o mniejszym znaczeniu Minister Spraw Wojskowych w czasie pokoju a Naczelny Wódz w czasie wojny może uznać, że wdrożenie postępowania karno-sądowego bądź honorowego nie stanowi przeszkody do mianowania oficera.

Art. 20. § 1. Oficera pozbawia się stopnia i skreśla z ewidencji oficerów z mocy samego prawa w przypadkach:

- a) skazania prawomocnym wyrokiem sądu wojskowego na karę dodatkową na czci: wydalenia z wojska lub marynarki wojennej albo wydalenia z korpusu oficerskiego;
- b) skazania prawomocnym wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą, w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego, wydalenie z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego;
- c) samowolnego opuszczenia swej jednostki bądź stanowiska służbowego lub pozostawiania poza nimi, albo nieuczynienia zadość powołaniu do służby wojskowej w terminie oznaczonym, jeżeli wdrożone z tego powodu postę-

powanie karno-sądowe zostało w myśl obowiązujących przepisów wskutek nieobecności oficera zawieszony;

- d) zatwierdzenia przez Prezydenta Rzeczypospolitej prawomocnego orzeczenia oficerskiego sądu honorowego, orzekającego karę wykluczenia z korpusu oficerskiego;
- e) utraty obywatelstwa polskiego.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 pkt a), b), c) i d) spowodowała pozbawienie stopnia i skreślenie z ewidencji, oficer odzyskuje utracony stopień z mocy samego prawa i zostaje wpisany do ewidencji oficerów, przy czym w przypadkach wymienionych w § 1 pkt a), b) i c) odzyskanie stopnia następuje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania honorowego, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania sądów honorowych.

§ 3. W razie ponownego nabycia obywatelstwa polskiego odzyskanie utraconego stopnia i wpisanie do ewidencji oficerów zależy od decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 21. § 1. Oficera skreśla się z ewidencji oficerów w przypadkach:

- a) zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego;
- b) uznania za zmarłego albo zaginionego na podstawie obowiązujących przepisów;
- c) śmierci.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 lit. a) i b) spowodowała skreślenie, oficera wpisuje się do ewidencji oficerów.

R o z d z i a ł III.

Oficerowie służby stałej.

Art. 22. Oficera służby stałej, który odpowiada warunkom, ustalonym w niniejszym dekrete, można mianować aż do najwyższego stopnia.

Art. 23. Oficer służby stałej znajduje się:

- a) w stanie czynnym albo
- b) w stanie nieczynnym.

Art. 24. § 1. Oficer służby stałej w stanie czynnym otrzymuje przydział służbowy w wojsku lub marynarce wojennej jeżeli niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

§ 2. Oficerów mianuje na stanowiska służbowe i zwalnia z nich:

- a) w czasie pokoju — Minister Spraw Wojskowych z wyjątkiem przypadków, w których osobne przepisy zastrzegają to prawo Prezydentowi Rzeczypospolitej;
- b) w czasie wojny — Naczelny Wódz albo upoważnione przez nich organa i przełożeni wojskowi.

§ 3. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych przysługuje prawo stawiania postulatów w sprawie obsady stanowisk zastrzeżonych dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi.

Art. 25. Oficer służby stałej w stanie czynnym jest corocznie opiniowany w sposób i na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 26. § 1. W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

§ 2. Oficera służby stałej, który w ciągu czterech następujących po sobie lat otrzymał dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych opinię stwierdzającą jego nieprzydatność do służby, zwalnia się ze służby stałej.

Art. 27. § 1. Względem oficera służby stałej Minister Spraw Wojskowych może zarządzić na jego prośbę lub z urzędu postępowanie rewizyjno-lekarskie w celu zbadania zdolności do służby w stanie czynnym w przypadkach:

- a) uszkodzenia zdrowia powodującego trwałą niezdolność do służby stałej;
- b) niemożności pełnienia służby z powodu złego stanu zdrowia przez więcej niż sześć miesięcy w ciągu dwunastu miesięcy następujących po sobie albo przez więcej niż

dziesięć miesięcy w ciągu dwóch lat następujących po sobie;

- c) stwierdzenia nieprzydatności do służby stałej z powodu obniżenia zdolności psychicznych lub fizycznych.

§ 2. Związek przyczynowy między uszkodzeniem zdrowia lub obniżeniem zdolności psychicznych bądź fizycznych a służbą wojskową stwierdza Minister Spraw Wojskowych na podstawie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej i przebiegu służby oficera.

Art. 28. § 1. Oficera służby stałej w stanie czynnym przenosi Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa w stan nieczynny w przypadkach:

- a) przyjęcia mandatu do izb ustawodawczych — na czas piastowania mandatu;
- b) przyjęcia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędno) z wyjątkiem urzędu ministra lub wiceministra spraw wojskowych — na czas do trzech lat;
- c) powołania na stanowisko w państwowej służbie cywilnej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych — na czas do trzech lat;
- d) dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych.

§ 2. Oficera służby stałej w stanie czynnym może Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa i władze przenieść na prośbę oficera w stan nieczynny do lat trzech z przyczyn osobistych oraz z powodu czasowej niezdolności do służby w stanie czynnym, stwierdzonej przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną.

§ 3. Uposażenie oficerów przeniesionych w stan nieczynny oraz zaliczanie czasu przebywania w stanie nieczynnym do wyługi emerytalnej określają osobne przepisy.

§ 4. Czas pozostawania w stanie nieczynnym z przyczyn osobistych Minister Spraw Wojskowych może w wyjątkowych przypadkach zaliczyć do służby czynnej.

Art. 29. § 1. Oficer służby stałej w stanie nieczynnym wraca do służby w stanie czynnym bez osobnego powołania:

- a) po upływie czasu, na jaki został przeniesiony w stan nieczynny, z wyjątkiem przypadku pozostawiania w niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych;
- b) po zarządzeniu mobilizacji, z wyjątkiem przypadków:
 - piastowania mandatu do izb ustawodawczych,
 - pełnienia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego),
 - przeniesienia w stan nieczynny wskutek czasowej niezdolności do służby.

§ 2. W przypadkach przeniesienia oficera w stan nieczynny na własną prośbę powołanie do służby w stanie czynnym może nastąpić z urzędu lub na prośbę przed upływem okresu czasu, na jaki nastąpiło przeniesienie.

Art. 30. § 1. Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Minister Spraw Wojskowych w stan spoczynku w przypadkach:

1) osiągnięcia przez oficera wieku:

- a) w korpusie generałów:
 - generała brygady (kontradmirała) 58 lat
 - generała dywizji (wiceadmirała) 60 „
 - generała broni (admirała) 62 „
- b) w korpusach osobowych oficerów broni, z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:
 - porucznika (porucznika marynarki) 36 lat
 - kapitana (rotmistrza, kapitana marynarki) 42 „
 - majora (komandora-podporucznika) 48 „
 - podpułkownika (komandora-porucznika) 50 „
 - pułkownika (komandora) 52 „
- c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:
 - porucznika i kapitana (porucznika marynarki, kapitana marynarki) 48 lat
 - majora (komandora-podporucznika) 52 „
 - podpułkownika (komandora-porucznika) 54 „
 - pułkownika (komandora) 56 „

2) otrzymania dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych w ciągu czterech następujących po sobie lat opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej;

3) ponownego przyjęcia mandatu do nowowybranych izb ustawodawczych po co najmniej dziesięcioletnim piastowaniu tego mandatu w następujących po sobie kadencjach;

4) pełnienia nadal po upływie trzech lat, na które nastąpiło przeniesienie w stan nieczynny, urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego) albo pozostawania nadal w cywilnej służbie państwowej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

§ 2. Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, może Minister Spraw Wojskowych przenieść w stan spoczynku:

- a) w razie uzyskania pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego,
- b) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej,
- c) na prośbę oficera — z chwilą nabycia prawa do zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 31. § 1. Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych do rezerwy lub pospolitego ruszenia w przypadkach określonych w art. 30 § 1.

§ 2. Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, może Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, przenieść do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

- a) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej, przy czym w razie stwierdzenia trwałej niezdolności do służby wojskowej następuje zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego,
- b) na prośbę oficera.

Art. 32. Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych zatrzymać oficera w służbie stałej po osiągnięciu przez niego granicy wieku.

Art. 33. W stosunku do oficerów zajmujących stanowiska, których obsada jest zastrzeżona dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, obowiązuje Ministra Spraw Wojskowych poprzednie uzgadnianie z Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych w przypadkach:

- a) przeniesienia w stan spoczynku, do rezerwy i pospolitego ruszenia na podstawie art. 30 i 31,
- b) zatrzymania w służbie stałej na podstawie art. 32.

Art. 34. § 1. Poruczników i kapitanów (rotmistrzów) podlegających zwolnieniu z powodu osiągnięcia granicy wieku, określonej w art. 30 § 1 pkt 1 lit. b), powołuje się za ich zgodą z chwilą zwolnienia ze służby stałej do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na stałe stanowiska, do których przywiązane jest uposażenie nie niższe od uposażenia zasadniczego tej grupy, która jest najbliższą uposażenia zasadniczego w miejscowościach poza stolicą, pobieranego ostatnio w służbie wojskowej.

§ 2. W celu przygotowania do objęcia stanowisk określonych w § 1 oficerów tych przydziela się w ostatnim roku ich służby na praktykę w odpowiednich działach państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na czas nie dłuższy niż sześć miesięcy.

§ 3. W przypadku określonym w § 1 oficer zostaje przeniesiony w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw, zachowując prawa dotyczące zaliczalności lat służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

§ 4. W razie nienadawania się do danego działu państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych zostaje oficer przedstawiony na wniosek instytucji, w której odbywa praktykę, komisji wyznaczonej przez Prezesa Rady Ministrów a złożonej z przedstawicieli: Prezesa Rady Ministrów jako przewodniczącego, Ministra Spraw Wojskowych oraz instytucji, w której oficer odbywa praktykę, jako członków w celu stwierdzenia, czy oficer

w ogóle nie nadaje się do służby, czy też nie nadaje się do służby tylko w danej instytucji. W zależności od orzeczenia komisji przenosi się oficera na praktykę do innego działu służby państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych albo w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych.

§ 5. Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wojskowych określa corocznie w poszczególnych działach cywilnej służby państwowej, służby samorządowej oraz w przedsiębiorstwach państwowych ilość odpowiednich stanowisk, na które mają być powołani oficerowie w ogólnej ilości około 1%, nie mniej jednak niż 0,75% stanu liczebnego wszystkich oficerów ustalonego składami osobowymi.

Rozdział IV.

Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 35. § 1. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powoływać na ćwiczenia wojskowe.

§ 2. Powołanie na ćwiczenia może nastąpić do czasu osiągnięcia wieku:

- a) przez oficerów młodszych i starszych 50 lat,
- b) przez oficerów sztabowych 56 lat,
- c) przez generałów (admirałów) 62 lat.

§ 3. Rodzaj i czas trwania ćwiczeń ustali Minister Spraw Wojskowych, przy czym jednak czas trwania ćwiczeń nie może przekraczać w ciągu dwóch następujących po sobie lat czterech tygodni.

§ 4. Po odbyciu ćwiczeń oficer jest każdorazowo opiniony.

Art. 36. Oficera stanu spoczynku można mianować na wyższy stopień, przy czym warunki mianowania tych oficerów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 37. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powołać do służby czynnej jako oficera służby stałej:

1) na prośbę oficera — jeżeli oficer nie przekroczył granicy wieku ustalonej w art. 30 i w miarę wolnych stanowisk w składach osobowych oraz został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej;

2) z urzędu:

a) w przypadku potrzeby zwiększenia stanów liczebnych w korpusach osobowych oficerów oraz

b) w razie zarządzenia mobilizacji.

Art. 38. § 1. Oficera rezerwy, który odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekrete, można mianować w czasie pokoju zasadniczo do stopnia kapitana (rotmistrza).

§ 2. Kapitana rezerwy (rotmistrza), który w czasie minionych działań wojennych wykazał odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze, można mianować w czasie pokoju do stopnia majora (komandora-podporucznika).

Art. 39. § 1. Oficer rezerwy powołany w myśl obowiązujących przepisów na ćwiczenia jest każdorazowo opiniowany.

§ 2. W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera rezerwy do służby wojskowej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

§ 3. W razie otrzymania przez oficera rezerwy dwukrotnej opinii stwierdzającej jego nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim Prezydent Rzeczypospolitej może, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, pozbawić go stopnia oficerskiego z jednoczesnym zaliczeniem do stanu szeregowców lub zwolnieniem od powszechnego obowiązku wojskowego w zależności od przyczyny, która spowodowała wydanie opinii niedostatecznej.

Art. 40. Szczególne obowiązki i prawa oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia w zakresie pełnienia służby w rezerwie lub pospolitym ruszeniu, powołania do służby czynnej i jej pełnienia określają osobne przepisy.

Art. 41. § 1. Oficera rezerwy może Minister Spraw Wojskowych mianować oficerem służby stałej na jego prośbę, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekreście.

§ 2. Oficera rezerwy, który przed przeniesieniem do rezerwy był oficerem służby stałej, Minister Spraw Wojskowych może na jego prośbę mianować z powrotem oficerem służby stałej, jeżeli oficer:

- a) nie przekroczył wieku określonego w art. 30 § 1 pkt 1);
- b) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewidującą za zdolnego do służby stałej;
- c) wykazał odpowiednie kwalifikacje po odbyciu próbnej służby określonej przez Ministra Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł V.

Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów.

Art. 42. Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów służby stałej normują, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym dekreście, osobne przepisy.

Art. 43. § 1. Oficer służby stałej ma być tak uposażony, aby mógł sumiennie pełnić powierzone mu obowiązki, wyłączając się im poświęcając.

§ 2. Na uposażenie oficera służby stałej w stanie czynnym składają się:

- 1) uposażenie zasadnicze w wysokości zależnej od posiadanego stopnia, stanu rodzinnego i warunków miejscowych;
- 2) dodatek służbowy w wysokości zależnej od zakresu pracy i ponoszonej odpowiedzialności;
- 3) inne dodatki, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby;
- 4) umundurowanie i oporządzenie albo odpowiedni dodatek pieniężny, który określają przepisy o uposażeniu;
- 5) świadczenia obejmujące:
 - a) usługi ordynansa osobistego lub odpowiedni ekwiwalent pieniężny,
 - b) przydział kwatery, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,

- c) pomoc lekarską w postaci bezpłatnego leczenia oficerów i ich rodzin, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,
- d) ulgi przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi dla oficera i jego rodziny, w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 44. § 1. Oficer służby stałej nabywa prawo do pełnego uposażenia emerytalnego po trzydziestu latach służby zaliczalnej do wysługi emerytalnej.

§ 2. Warunki zaliczania czasu służby do wysługi emerytalnej jak również inne przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego oficerów służby stałej i ich rodzin określi ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym wojska i marynarki wojennej.

Art. 45. Oficer służby stałej przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia otrzymuje odprawę na zasadach określonych w osobnych przepisach.

Art. 46. Oficer stanu spoczynku ma prawo:

- a) do pomocy lekarskiej obejmującej bezpłatne leczenie w wojskowych zakładach leczniczych, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych;

ponadto on i jego rodzina:

- b) do ulg przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 47. Uposażenie oficerów stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia w przypadku pełnienia czynnej służby wojskowej oraz oficerów na czas wojny — normują osobne przepisy.

Rozdział VI.

Szczególne obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów.

Art. 48. § 1. Oficer obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość pośrednio lub bezpośrednio w związku z wykonywaną służbą, jeżeli sprawy

te uznano za tajne albo gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne lub inne względy służbowe.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie pełnienia służby czynnej, jak i po przeniesieniu w stan nieczynny bądź w stan spoczynku albo do rezerwy lub pospolitego ruszenia oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego.

§ 3. Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera zwolnić przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu.

Art. 49. § 1. Oficer pełniący służbę czynną jest obowiązany do noszenia w służbie przepisowego munduru wojskowego oraz uzbrojenia.

§ 2. Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu oraz o noszeniu munduru określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 50. Oficerowie ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 51. Oficerowie podlegają właściwości oficerskich sądów honorowych z powodu czynów naruszających honor lub godność oficera niezależnie od czasu i okoliczności, w jakich te czyny popełnili, na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 52. § 1. Na zawarcie związku małżeńskiego oficer służby stałej oraz oficer rezerwy powołany do służby czynnej w celu mianowania oficerem służby stałej obowiązani są otrzymać zezwolenie właściwego przełożonego.

§ 2. Warunki otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 53. W razie zawarcia małżeństwa bez zezwolenia można przenieść oficera w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych, przy czym zwolnienie winno nastąpić w terminie do sześciu miesięcy od dnia:

- uprawomocnienia się wyroku albo
- postanowienia przez sąd wojskowy lub prokuratora wojskowego o umorzeniu dochodzeń karnych, albo

- odmówienia ścigania karnego przez prokuratora, albo
- ukarania dyscyplinarnego.

Art. 54. Wyjazd oficera zagranicę w sprawach osobistych może nastąpić za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnionych przez niego władz i organów.

Art. 55. § 1. Oficerom pełniącym służbę czynną nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych ani brać udziału w życiu politycznym.

§ 2. Należenie tych oficerów do związków i stowarzyszeń nie mających charakteru politycznego reguluje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 56. § 1. Oficer pełniący służbę czynną nie może brać udziału w handlu i przemyśle, ani wykonywać zawodu cywilnego, ani podejmować się pracy za wynagrodzeniem.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może wyjątkowo zezwolić oficerowi na wykonywanie czynności wymienionych w § 1 w przypadkach:

- a) konieczności nadzoru albo zarządzania przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym stanowiącym własność oficera lub jego rodziny,
- b) konieczności wykonywania zawodu cywilnego lub podejmowania się prac o charakterze przejściowym dla pogłębienia wiedzy fachowej oficera albo z ważnych względów państwowych lub społecznych,
- c) przeniesienia oficera służby stałej w stan nieczynny.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych może wyznaczyć oficera do rady nadzorczej, administracyjnej lub rewizyjnej przedsiębiorstwa, w celu wykonywania czynności związanych z potrzebami wojska albo użycia oficera ze względu na interes obrony państwa, przy czym oficer nie może otrzymywać wynagrodzenia od przedsiębiorstwa.

§ 4. Działalność oficerów w dziedzinie nauki, sztuki i literatury tudzież w prasie określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 5. Minister Spraw Wojskowych może przenieść przysługujące mu uprawnienia co do udzielania zezwoleń na podległe mu organa i władze.

Art. 57. Oficer służby stałej w stanie czynnym może w czasie pokoju otrzymać urlop:

- a) wypoczynkowy,
- b) leczniczy,
- c) ze względów służbowych,
- d) okolicznościowy.

Art. 58. § 1. Oficerowi służy prawo do korzystania corocznie z urlopu wypoczynkowego. Czas trwania urlopu wypoczynkowego w granicach do sześciu tygodni w ciągu roku kalendarzowego ustali Minister Spraw Wojskowych w zależności od czasu służby, stopnia lub stanowiska zajmowanego przez oficera.

§ 2. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli tego wymagają ważne względy służbowe, może przełożony nie udzielić oficerowi urlopu bądź wydane zarządzenie o udzieleniu urlopu cofnąć. Minister Spraw Wojskowych określi uprawnienia przełożonych w sprawie wstrzymywania urlopów wypoczynkowych.

§ 3. Oficer może otrzymać raz w ciągu swej służby urlop wypoczynkowy w podwójnym wymiarze. Warunki udzielenia tego urlopu określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Czas trwania urlopu leczniczego nie może przekraczać sześciu miesięcy w ciągu roku kalendarzowego. Oficer, który po upływie tego czasu nie może ze względu na stan zdrowia powrócić do służby, zostaje przedstawiony wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej.

§ 5. Czas trwania urlopów ze względów służbowych i okolicznościowego ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 59. Uprawnienia poszczególnych przełożonych w zakresie udzielania urlopów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 60. Przepisy o urlopach w czasie wojny określa Naczelny Wódz.

Art. 61. Oficer może otrzymywać order, odznaczenia i odznaki polskie. Warunki otrzymywania ich jak również uprawnienia oficera stąd wynikające określają osobne przepisy.

Art. 62. Oficer może przyjąć obcy stopień oficerski oraz odznaczenia cudzoziemskie za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej, a zagraniczne odznaki wojskowe za zezwoleniem Mi-

nistra Spraw Wojskowych lub uprawnionych przez niego organów.

Art. 63. Obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów nieuregulowane ustawowo określają rozkazy, regulaminy i instrukcje wydawane przez Ministra Spraw Wojskowych.

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW WOJSKA.

R o z d z i a ł I.

Korpusy osobowe.

Art. 64. § 1. W skład korpusów osobowych wojska wchodzi:

- a) korpus osobowy generałów,
- b) korpusy osobowe oficerów broni:
 - 1) korpus oficerów piechoty,
 - 2) korpus oficerów kawalerii,
 - 3) korpus oficerów artylerii,
 - 4) korpus oficerów lotnictwa,
 - 5) korpus oficerów broni pancernych,
 - 6) korpus oficerów saperów,
 - 7) korpus oficerów łączności;
- c) korpusy osobowe oficerów:
 - 8) korpus oficerów taborowych,
 - 9) korpus oficerów żandarmerii;
- d) korpusy osobowe oficerów służb:
 - 10) korpus oficerów administracji,
 - 11) korpus oficerów audytorów,
 - 12) korpus oficerów geografów,
 - 13) korpus oficerów intendentów,
 - 14) korpus oficerów kontrolerów,
 - 15) korpus oficerów uzbrojenia,
 - 16) korpus oficerów weterynarii,
 - 17) korpus oficerów zdrowia.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy. Korpusy osobowe oficerów broni można dzielić na grupy: liniową, techniczną i inne, zależnie od potrzeb tych korpusów.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

Art. 65. § 1. Oficer mianowany generałem przechodzi automatycznie do korpusu osobowego generałów.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej albo z wojska do marynarki wojennej, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego lub grupy bądź potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 3. Przeniesienie oficera wymienione w § 2 może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt. a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł II.

Zasady mianowania oficerów.

Art. 66. § 1. Podporucznikiem służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

- a) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej albo

- b) przesłużył co najmniej dwa lata ponad okres służby obywatelskiej jako podoficer w formacjach broni lub formacjach żandarmerii, nie przekroczył 29 lat życia, ma wykształcenie, które określa Minister Spraw Wojskowych oraz ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej.

§ 2. Podporucznikiem służby stałej w korpusach osobowych lub grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można mianować żołnierza, który:

- a) ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej i uzyskał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły akademickiej albo
- b) jest podchorążym rezerwy i uzyskał dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie oraz odbył praktykę i odpowiada innym warunkom określonym przez Ministra Spraw Wojskowych.

§ 3. Oficerem służby stałej można mianować oficera rezerwy, który:

- 1) nie przekroczył wieku oraz posiada stopień, które określa Minister Spraw Wojskowych;
- 2) posiada odpowiednie kwalifikacje służbowe;
- 3) ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej;
- 4) odpowiada innym warunkom określonym przez Ministra Spraw Wojskowych, a ponadto

5) posiada jeden z niżej wymienionych warunków:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie i odbył praktykę, której warunki określają osobne przepisy albo
- b) został mianowany podporucznikiem rezerwy po pierwszym ćwiczeniu w rezerwie, a następnie ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej, albo
- c) wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznika-

mi służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

§ 5. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 41 § 2.

Art. 67. § 1. Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

a) w korpusie generałów:

generała brygady — 3 lat.

generała dywizji — 3 lat,

b) w korpusach osobowych oficerów broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:

podporucznika — 3 lat,

porucznika — 4 lat,

kapitana (rotmistrza) — 4 lat,

majora — 3 lat,

podpułkownika — 3 lat,

pulkownika — 3 lat.

c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:

podporucznika — 3 lat,

porucznika — 5 lat,

kapitana — 6 lat,

majora — 5 lat,

podpułkownika — 5 lat

pulkownika — 5 lat.

§ 2. Mianowanie na stopień marszałka Polski może nastąpić niezależnie od czasu służby w poprzednio posiadanym stopniu.

§ 3. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową oraz tych, z wyjątkiem poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie, można mianować po przesłużeniu w każdym stopniu czasu o jeden rok krótszego od podanego w § 1.

§ 4. Poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od podanego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 5. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1 jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 3 i 4) określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 68. § 1. Mianowanie na stopień porucznika i następne może nastąpić, jeżeli oficer pełnił co najmniej przez dwa lata służbę na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Dla oficerów dyplomowanych czas ustalony w § 1 może być skrócony do jednego roku na stanowiskach, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Do mianowania na stopień majora w korpusach osobowych, określonych przez Ministra Spraw Wojskowych, z wyjątkiem oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia w zakresie, który ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 69. § 1. Podporucznikiem rezerwy można mianować w poszczególnych korpusach osobowych w czasie pokoju żołnierza, który posiada wykształcenie w zakresie uprawniającym do skróconej czynnej służby wojskowej według obowiązujących w tej mierze przepisów oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Podporucznikiem rezerwy w korpusach osobowych lub w grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który uzyskał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły akademickiej oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 3. Mianowanie porucznikiem rezerwy i kapitanem rezerwy (rotmistrzem) nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń woj-

skowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Poruczników rezerwy korpusów osobowych lub grup, w których do pełnienia służby wymagane jest posiadanie dyplomu ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na stopień kapitana po odbyciu jednego ćwiczenia wojskowego. Do mianowania na stopień kapitana rezerwy (rotmistrza) wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy i czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

Art. 70. Warunki mianowania na stopień podporucznika służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelny Wódz.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW MARYNARKI WOJENNEJ.

R o z d z i a ł I.

Korpusy osobowe.

Art. 71. § 1. W skład korpusów osobowych marynarki wojennej wchodzi:

- a) korpusy osobowe oficerów broni:
 - 1) korpus oficerów morskich,
 - 2) korpus morskich oficerów technicznych;
- b) korpus osobowy oficerów służb marynarki.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

Art. 72. § 1. Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego marynarki wojennej do drugiego lub z jednej grupy do drugiej

albo z marynarki wojennej do wojska, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego bądź grupy lub potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 2. Przeniesienie oficera, wymienione w § 1, może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 3. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł II.

Zasady mianowania oficerów.

Art. 73. § 1. Podporucznikiem marynarki służby stałej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

1) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej marynarki wojennej albo

2) jest oficerem lub podchorążym rezerwy, nie przekroczył wieku i odbył praktykę, które określa Minister Spraw Wojskowych, ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej, a ponadto:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym albo
- b) jako oficer rezerwy wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznikami marynarki służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

Art. 74. § 1. Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

- a) w korpusach osobowych broni:
podporucznika marynarki	-- 3 lat,
porucznika marynarki	— 4 lat,
kapitana marynarki	— 4 lat,
komandora-podporucznika	— 3 lat,
komandora-porucznika	— 3 lat,
komandora	— 3 lat,
kontradmirała i wiceadmirała	— 3 lat,
- b) w korpusie osobowym służb marynarki:
podporucznika marynarki	— 3 lat,
porucznika marynarki	— 5 lat,
kapitana marynarki	— 6 lat,
komandora-podporucznika	— 5 lat,
komandora-porucznika	— 5 lat,
komandora	— 5 lat,
kontradmirała i wiceadmirała	— 3 lat.

§ 2. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową lub wydział administracyjny szkoły kształcącej na oficerów służby stałej marynarki wojennej, oraz tych z wyjątkiem poruczników marynarki, którzy uzyskali dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w każdym stopniu czasu o rok krótszego od określonego w § 1.

§ 3. Poruczników marynarki, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od określonego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1 jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 2 i 3) określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 75. § 1. Mianowanie na stopień porucznika marynarki i następne może nastąpić, jeżeli w okresie czasu wymienionym w art. 74 § 1:

- a) oficer korpusu morskiego i morskiego korpusu technicznego przeznaczony do służby na okrętach morskich pełnił służbę na okręcie morskim lub w morskim sztabie pływającym przez czas i na warunkach, które określi Minister Spraw Wojskowych;
- b) oficer korpusu morskiego i morskiego korpusu technicznego nie przeznaczony do służby na okrętach morskich oraz oficer innych korpusów osobowych pełnił służbę co najmniej przez dwa lata na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Do mianowania na stopień komandora-podporucznika w korpusie oficerów morskich wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia, którego zakres ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 76. § 1. Podporucznikiem marynarki rezerwy można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

1) w korpusie oficerów morskich ukończył państwową szkołę morską w dziale nawigacyjnym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej, a ponadto odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych;

2) w korpusie morskich oficerów technicznych:

a) ukończył państwową szkołę morską w dziale mechanicznym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej albo

b) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie Minister Spraw Wojskowych uzna za potrzebne do pełnienia służby w tym korpusie osobowym, ukończył szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Mianowanie porucznikiem marynarki rezerwy i kapitanem marynarki rezerwy nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń wojskowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Do mianowania na stopień kapitana marynarki rezerwy

wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy marynarki wojennej oraz czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

Art. 77. Warunki mianowania na stopień podporucznika marynarki służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelny Wódz.

CZĘŚĆ IV.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

R o z d z i a ł I.

Przepisy przejściowe.

Art. 78. Do czasu wydania dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej przewidzianych w art. 50 i 51 obowiązują:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1925 r. w sprawie wojskowych przepisów dyscyplinarnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 638);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 sierpnia 1927 r. w sprawie statutu oficerskich sądów honorowych (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 834).

Art. 79. Jeżeli w dotychczasowych przepisach są użyte wyrazy: a) „żołnierze zawodowi“, b) „oficerowie zawodowi“, c) „oficerowie zawodowi stanu czynnego“, d) „oficerowie zawodowi stanu nieczynnego“, e) „oficerowie zawodowi w stanie spoczynku“, to wyrazy te dotyczą: a) i b) oficerów służby stałej i oficerów stanu spoczynku, c) oficerów służby stałej w stanie czynnym, d) oficerów służby stałej w stanie nieczynnym, e) oficerów stanu spoczynku.

R o z d z i a ł II.

Przepisy końcowe.

Art. 80. Wykonanie niniejszego dekretu osobno dla wojska a osobno dla marynarki wojennej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 81. § 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu traci moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojska polskiego (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 256);

2) ustawa z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów polskiej marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 626) z pozostawieniem korpusu rzeczno-brzegowego do czasu stopniowego zlikwidowania go;

3) wszelkie przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych dekretem niniejszym.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ:

I. MOŚCICKI

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH:

KASPRZYCKI

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH**

**z dnia 9 września 1937 r. w sprawie
wykonania dekretu Prezydenta Rzeczy-
pospolitej z dnia 12 marca 1937 r.
o służbie wojskowej oficerów.**

TREŚĆ.

I. (§ 1 — 2).	Przepisy ogólne	39
II. (§ 3 —19).	Tytuły i stopnie oficerów oraz prawa i obowiązki oficerów kontraktowych	40
III. (§ 20—29).	Oficerowie służby stałej	44
IV. (§ 30—33).	Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia	47
V. (§ 34—36).	Tajemnica służbowa	48
VI. (§ 37—44).	Małżeństwa oficerów	49
VII. (§ 45—56).	Działalność polityczna, wykonywanie zawodu cywilnego itp.	53
VIII. (§ 57—69).	Urlopy	56
IX. (§ 70—71).	Stopnie i odznaczenia państw obcych oraz odznaki zagraniczne	60
X. (§ 72—77).	Podział korpusów osobowych na grupy oraz przeniesienie oficerów z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej	61
XI. (§ 78—88).	Zasady mianowania oficerów	62
XII. (§ 89—91).	Przepisy przejściowe i końcowe	67

Z a ł ą c z n i k i:

1.	Tabela tytułów oficerów	69
2.	Patent oficerski	70
3.	Mianowania na wyższy stopień	70
4.	Zezwolenie na zawarcie małżeństwa	70
5.	Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień	71

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 9 września 1937 r.
w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 12 marca 1937 r.

O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ OFICERÓW

(Dz. U. R. P. 68 z dn. 22 września 1937 r. poz. 514;
Dz. Rozk. Nr 13/37 poz. 164).

Na podstawie art. 80 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128) zarządzam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się wyłącznie do oficerów wojska.

(2) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez określenia, oznaczają artykuły dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128).

(3) Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 5.

§ 2. Zasady badania i oceny zdolności do pełnienia służby oficerów oraz tryb postępowania wojskowo-lekarskich komisji rewizyjnych określają przepisy sanitarne.

R o z d z i a ł II.

Tytuły i stopnie oficerów oraz prawa i obowiązki oficerów kontraktowych.

Do art. 7 § 2.

§ 3. (1) Pełnym tytułem oficera jest jego stopień z oznaczeniem korpusu osobowego lub grupy, stopni naukowych i specjalności wojskowych.

(2) Oficerowie dyplomowani do stopnia pułkownika włącznie używają w tytule wyrazu „dyplomowany“ bezpośrednio po określeniu stopnia.

(3) Korpusu osobowego nie wymienia się w tytule, jeżeli specjalność wojskowa lub przynależność do grupy określają korpus osobowy; tytuł pilotów i obserwatorów w innych korpusach osobowych niż korpus osobowy lotnictwa wymienia się po nazwie korpusu osobowego.

(4) Przy tytule rotmistrza nie używa się określenia korpusu osobowego.

(5) Generałowie nie wymieniają w tytule korpusu osobowego.

(6) Stopień naukowy umieszcza się bezpośrednio przed nazwiskiem.

(7) Szczegółowe brzmienie i skróty tytułów podaje załącznik Nr 1.

Do art. 8.

§ 4. Stopień rotmistrza ustala się w korpusie osobowym oficerów kawalerii.

Do art. 9.

§ 5. (1) Oficerowie stanu spoczynku oraz oficerowie i podchorążowie rezerwy przy mianowaniu oficerami służby stałej

otrzymują datę mianowania nie wcześniejszą niż dzień zgłoszenia się do służby czynnej.

(2) Mianowania na wszystkie stopnie ogłasza się w „Dzienniku Personalnym“ Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 10.

§ 6. (1) Kolejność w starszeństwie absolwentów szkół kształcących na oficerów służby stałej określa się na podstawie wyników pracy w szkole, absolwentów zaś szkół kształcących na oficerów służby stałej korpusów osobowych broni—ponadto na podstawie wyników praktyki w formacjach.

(2) Kolejność w starszeństwie podporuczników rezerwy określa się na podstawie wyników osiągniętych w szkole (kursie) kształcącej na oficerów rezerwy, na praktyce i podczas ćwiczeń rezerwy.

§ 7. (1) Kolejność w starszeństwie przy mianowaniu oficerów na wyższy stopień określa się według starszeństwa poprzednio posiadanego, poczynając od najstarszego datą i kolejnością.

(2) Z bardzo ważnych względów służbowych kolejność w starszeństwie przy mianowaniu na wyższy stopień można określić inaczej.

(3) Oficer rezerwy mianowany oficerem służby stałej może otrzymać datę starszeństwa wcześniejszą od daty zgłoszenia się do służby czynnej, nie wcześniejszą jednak od daty starszeństwa, którą miał jako oficer rezerwy, a kolejność w starszeństwie — zależnie od wyników praktyki.

§ 8. (1) W razie przeniesienia oficera służby stałej lub oficera rezerwy z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z grupy do grupy albo z marynarki wojennej do wojska oficer zatrzymuje posiadane starszeństwo, a kolejność w starszeństwie otrzymuje taką, jaka by odpowiadała jego poprzedniemu zaszerwowaniu.

(2) Oficer służby stałej przeniesiony do rezerwy zatrzymuje posiadane starszeństwo a kolejność w starszeństwie otrzymuje w myśl ust. (1).

(3) Oficer stanu spoczynku powołany do służby czynnej jako oficer służby stałej zatrzymuje posiadane starszeństwo,

kolejność w starszeństwie zaś otrzymuje taką, jaka by odpowiadała w czasie powołania do służby jego poprzedniemu zaszczerwowaniu.

§ 9. (1) Przy mianowaniu oficerem służby stałej i rezerwy mianowany otrzymuje patent (wzór jak załącznik Nr 2).

(2) Przy mianowaniu oficera na każdy następny stopień mianowany otrzymuje zarządzenie o mianowaniu (wzór jak załącznik Nr 3).

Do art. 13 § 1 i 3.

§ 10. (1) Stanowiskiem wymaganym do mianowania na wyższy stopień w myśl art. 13 § 1 jest tylko stanowisko, na które oficer został wyznaczony przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Mianowanie na wyższy stopień na podstawie art. 13 § 1 następuje najpóźniej z dniem pierwszym tego miesiąca, w którym oficer zostaje przeniesiony w stan spoczynku.

(3) Dodatkowe warunki mianowania na wyższy stopień oficerów przenoszonych w stan spoczynku a objętych art. 13 § 3 określają corocznie wytyczne o mianowaniach.

Do art. 14 § 3 i 4.

§ 11. Wyższymi szkołami wojskowymi są:

- a) Wyższa Szkoła Wojenna,
- b) Wyższa Szkoła Lotnicza,
- c) Wyższa Szkoła Inżynierii,
- d) Wyższa Szkoła Intendentury.

§ 12. (1) Stanowiskami liniowymi dającymi podstawę do mianowania kapitanem (rotmistrzem) są stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów liniowych w korpusach osobowych broni, korpusie oficerów taborowych i żandarmerii, stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów szkolnych w szkolnictwie tych korpusów osobowych oraz stanowiska komendantów powiatowych przysposobienia wojskowego (równorzędnych).

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy poruczników na stanowiskach dowódców plutonów i pododdziałów gospodarczych.

Do art. 18 § 2.

§ 13. (1) Oficerami kontraktowymi mogą być obywatele państwa polskiego oraz obywatele państw obcych.

(2) Jako oficerowie kontraktowi mogą być przyjmowani również oficerowie stanu spoczynku, rezerwy, na czas wojny i w stopniach honorowych.

(3) Oficerowie kontraktowi pełnią służbę na podstawie umowy, zawartej w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów, regulującej jednocześnie sprawę uposażenia.

(4) Oficerów kontraktowych można wyznaczać na stanowiska objęte składami osobowymi oficerów służby stałej, można też powierzać im funkcje poza składami osobowymi.

(5) Do oficerów kontraktowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 7, 8, 48 — 51 i 54 — 63.

§ 14. Nadanie oficerowi kontraktowemu wyższego stopnia może nastąpić jedynie na podstawie nowej umowy.

§ 15. Stosunek służbowy oraz wzajemny stosunek pod względem starszeństwa oficerów kontraktowych do oficerów służby stałej regulują rozkazy Ministra Spraw Wojskowych i uprawnionych przełożonych.

Do art. 19 § 2.

§ 16. (1) Wdrożenie przeciw oficerowi postępowania karno-sądowego lub honorowego nie połączonego z tymczasowym aresztowaniem lub z zawieszeniem w czynnościach służbowych nie wstrzymuje przedstawiania wniosku o mianowanie.

(2) Do wniosku o mianowanie należy dołączyć opinię wojskowego prokuratora okręgowego lub przewodniczącego sądu honorowego, czy czyni, o których dokonanie jest oskarżony oficer, stanowią przypadki o mniejszym znaczeniu.

Do art. 20.

§ 17. O zawieszeniu postępowania karno-sądowego wdrożonego w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. c) melduje wojskowy prokurator okręgowy Ministrowi Spraw Wojskowych przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego.

§ 18. Przyczyny uzasadniające w myśl art. 20 pozbawienia oficera stopnia i skreślenie go z ewidencji oficerów ustają:

- a) w przypadkach określonych w art. 20 § 1 lit. a) i b), jeżeli po uchyleniu prawomocnego wyroku, powodującego skutki w tym przepisie określone, zapadło nowe orzeczenie prawomocne nie skazujące na karę dodatkową na czci, bądź na karę pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego wydalenie z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego oraz jeżeli po przeprowadzeniu w tej sprawie postępowania honorowego nie orzeczono kary wykluczenia z korpusu oficerskiego;
- b) w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. c), jeżeli w razie podjęcia postępowania karno-sądowego nastąpiło prawomocne ukończenie postępowania karnego nie połączone z orzeczeniem kary dodatkowej na czci oraz jeżeli po przeprowadzeniu w tej sprawie postępowania honorowego nie orzeczono kary wykluczenia z korpusu oficerskiego;
- c) w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. d), jeżeli w razie zniesienia w drodze wznowienia postępowania honorowego orzeczenia, powodującego skutki w tym przepisie określone, nie orzeczono ponownie kary wykluczenia z korpusu oficerskiego.

§ 19. Pozbawienie oficera stopnia oraz odzyskanie stopnia utraconego przez oficera ogłasza się z podaniem podstawy w „Dzienniku Personalnym“ Ministerstwa Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł III.

Oficerowie służby stałej.

Do art. 24 § 2.

§ 20. Uprawnienia przełożonych do mianowania na stanowiska służbowe określają osobne rozkazy.

Do art. 26.

§ 21. (1) Opinią stwierdzającą nieprzydatność do służby stałej jest opinia niedostateczna, wydana przy rocznym opiniowaniu na podstawie instrukcji o opiniowaniu oficerów.

(2) Po zbadaniu słuszności opinii, określonej w ust. (1), zarządzonej na prośbę interesowanego oficera lub z urzędu, ofi-

cer ten zostaje zawiadomiony o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych.

§ 22. Oficer służby stałej, który otrzymał od dwóch jednocześnie opiniujących dwukrotnie opinię stwierdzającą nieprzydatność do służby stałej, uznaną — w przypadku odwołania się oficera — przez Ministra Spraw Wojskowych za słuszną, zostaje zwolniony ze służby stałej nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od daty wpłynięcia ostatniej opinii do Ministerstwa Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), bądź od daty zawiadomienia oficera o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych co do słuszności tej opinii.

Do art. 27.

§ 23. (1) Wnioski o zarządzenie wdrożenia postępowania rewizyjno-lekarskiego przedstawia w drodze służbowej Ministrowi Spraw Wojskowych przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

(2) Każdy wniosek uprawnionego przełożonego o zarządzenie wdrożenia postępowania rewizyjno-lekarskiego z powodu obniżenia zdolności psychicznych lub fizycznych następnego przełożeni przedstawiają Ministrowi Spraw Wojskowych w terminie do dwóch tygodni.

(3) Wdrożenie postępowania rewizyjno-lekarskiego zarządza Minister Spraw Wojskowych.

§ 24. Wojskowo-lekarska komisja rewizyjna wydaje orzeczenie stwierdzające stopień niezdolności oficera do służby stałej oraz stawia wniosek o określenie związku przyczynowego między uszkodzeniem zdrowia lub obniżeniem zdolności fizycznych bądź psychicznych a służbą wojskową i o ustalenie procentu utraty zdrowia w związku ze służbą wojskową, przedstawiając akt rewizyjno-lekarski Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne).

Do art. 28.

§ 25. (1) W przypadku dostania się oficera do niewoli bądź zaginięcia na terenie działań wojennych Minister Spraw Wojskowych przenosi go w stan nieczynny, nie wcześniej niż

po upływie 30 dni od dnia dostania się do niewoli lub zagię-
nięcia.

(2) Bezpośrednio po dostaniu się oficera do niewoli właściwi przełożeni w meldunkach do następnych przełożonych podają przyczynę dostania się do niewoli, następni przełożeni zaś meldunki te przesyłają w drodze służbowej do Ministerstwa Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) dołączając swoje uwagi, dotyczące dostania się oficera do niewoli.

(3) Jeżeli przyczyna dostania się do niewoli nie jest znana albo wydaje się wątpliwą lub nieusprawiedliwioną, sprawa po powrocie z niewoli podlega badaniu przez specjalną komisję, której skład i tryb postępowania określa osobny regulamin.

§ 26. (1) Prośbę o przeniesienie w stan nieczynny składa oficer w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) podając przyczynę, dla której prosi o przeniesienie oraz czas pozostawania w stanie nieczynnym.

(2) Przeniesienie w stan nieczynny następuje zawsze z dniem pierwszym miesiąca; czas pozostawania w stanie nieczynnym określa się w miesiącach i latach.

(3) Czas pozostawania w stanie nieczynnym może być na prośbę oficera przedłużony; prośbę o przedłużenie odpowiednio uzasadnioną należy wnieść w drodze służbowej najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem powrotu do stanu czynnego.

Do art. 30 § 1 pkt 1).

§ 27. Przeniesienie w stan spoczynku z powodu osiągnięcia granicy wieku następuje w ciągu danego roku kalendarzowego po dniu, w którym oficer osiągnął granicę wieku.

Do art. 34.

§ 28. (1) O zamierzonym powołaniu do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych zawiadamia się oficera co najmniej na trzy miesiące przed powołaniem go na praktykę. W zawiadomieniu podaje się instytucję, do której oficer zostaje wyznaczony, przy czym może on prosić o przydzielenie do pewnego określonego działu w tej instytucji, bądź o zmianę wyznaczonej instytucji na inną.

(2) W razie nieprzydatności do służby w instytucji, w której oficer odbywa praktykę, przenosi się go na wniosek komisji, wyznaczonej w myśl art. 34 § 4, do innej instytucji, bardziej odpowiadającej jego uzdolnieniom, przy czym czas praktyki w poprzedniej instytucji można wliczać całkowicie lub częściowo do czasu praktyki w nowej instytucji. Po odbyciu praktyki przenosi się oficera z dniem ostatnim miesiąca w stan spoczynku albo do rezerwy lub pospolitego ruszenia.

§ 29. Oficerów służby stałej wszystkich korpusów osobowych niezależnie od przepisu art. 34 § 1 oraz bez względu na wiek i czas służby na ich prośbę a za zgodą właściwego ministra można przydzielać na praktykę na okres do sześciu miesięcy w celu przygotowania do objęcia stanowisk w państwowej służbie cywilnej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

R o z d z i a ł IV.

Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia.

Do art. 35 § 3.

§ 30. Oficerowie stanu spoczynku mogą być powoływani na ćwiczenia okresowe bądź ćwiczenia krótkie. Ćwiczenia okresowe trwają od dwóch do czterech tygodni a ćwiczenia krótkie od jednego do siedmiu dni; szczegółowe przepisy w sprawie ćwiczeń podają corocznie rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 36.

§ 31. (1) Mianowanie oficera stanu spoczynku na wyższy stopień następuje po odbyciu ćwiczeń i stwierdzeniu przydatności do pełnienia funkcji na stanowisku bezpośrednio wyższym od przewidzianego dla stopnia posiadanego.

(2) Wniosek o mianowanie sporządza przełożony, któremu oficer stanu spoczynku był podporządkowany służbowo podczas odbywania ćwiczeń.

Do art. 39.

§ 32. (1) Opinią stwierdzającą nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim jest opinia niedostateczna,

wydana na podstawie instrukcji o opiniowaniu oficerów, po odbytych przez oficera rezerwy ćwiczeniach.

(2) Oficer rezerwy, który wniósł do Ministra Spraw Wojskowych prośbę o zbadanie słuszności opinii stwierdzającej nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim, otrzymuje po rozpatrzeniu wniesionej prośby zawiadomienie o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Pozbawienie oficera rezerwy stopnia oraz odzyskanie stopnia utraconego przez oficera rezerwy ogłasza się z podaniem podstawy w „Dzienniku Personalnym“ Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 41 § 2.

§ 33. (1) Oficerem służby stałej może być mianowany po-
nownie oficer, który pozostawał w rezerwie nie dłużej niż przez lat pięć.

(2) Okres służby próbnej wynosi jeden rok; jeżeli czas pozostawania w rezerwie nie przekracza trzech lat, Minister Spraw Wojskowych może okres służby próbnej skrócić.

R o z d z i a ł V.

Tajemnica służbowa.

Do art. 48.

§ 34. Zachowanie tajemnicy służbowej w sprawach wymienionych w art. 48 § 1 obowiązuje wobec każdego, komu oficer nie jest obowiązany donosić o tych sprawach.

§ 35. (1) Od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej zwalniają:

1) generałów i innych oficerów pełniących służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych i Sztapie Głównym z reguły, innych zaś oficerów, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych—Generalny Inspektor Sił Zbrojnych;

2) pozostałych generałów oraz wszystkich oficerów pełniących służbę w instytucjach bezpośrednio podległych Ministrowi Spraw Wojskowych tudzież wszystkich innych oficerów, jeżeli

sprawa wchodzi w zakres działania Ministerstwa Spraw Wojskowych — Minister Spraw Wojskowych;

3) pozostałych oficerów sztabowych, starszych i młodszych:

a) w czasie pokoju oraz w czasie wojny na obszarze nie objętym stanem wojennym — dowódca okręgu korpusu (równorzędny), jeżeli sprawa wchodzi w zakres jego kompetencji,

b) w czasie wojny na obszarze objętym stanem wojennym — przełożony wskazany przez Naczelnego Wodza.

(2) W przypadku, gdy określona sprawa nie należy do kompetencji dowódcy okręgu korpusu lub gdy należy albo jest związana ze sprawami wchodzącymi jednocześnie w zakres działania innych dowódców okręgów korpusów, albo w sprawach wątpliwych, w szczególności gdy zachodzi obawa, że ujawnienie tajemnicy mogłoby wyrządzić szkodę Państwu, zainteresowany dowódca okręgu korpusu (równorzędny) zwraca się o decyzję do Ministra Spraw Wojskowych.

§ 36. (1) W sprawie zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej należy zwracać się pisemnie do upoważnionego przełożonego; w przypadkach nie cierpiących zwłoki można wystąpić także z wnioskiem ustnym.

(2) O każdym udzielonym zwolnieniu od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej dowódcy okręgów korpusów meldują Ministrowi Spraw Wojskowych.

Rozdział VI.

Małżeństwa oficerów.

Do art. 52 § 2.

§ 37. (1) Do otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa wymagane są następujące warunki:

a) posiadanie co najmniej stopnia kapitana;

b) nieposzlakowana opinia narzeczonej;

c) poziom umysłowy i towarzyski narzeczonej odpowiadające stanowisku żony oficera.

(2) Porucznicy mogą otrzymać zezwolenie na zawarcie małżeństwa, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. (1) lit. b)

i c) zostanie złożona suma pieniężna, wynosząca różnicę między rocznym uposażeniem porucznika a kapitana utrzymujących rodzinę, pomnożona przez współczynnik określony przez Ministra Spraw Wojskowych. Z sumy tej będzie wypłacane uzupełnienie uposażenia do stopnia kapitana.

(3) Po mianowaniu porucznika kapitanem lub rozwiązaniu z nim stosunku służbowego pozostałą kwotę zwraca się osobie, która ją złożyła albo jej prawnym następcą.

§ 38. (1) Zezwoleń na zawarcie małżeństwa oficerom w służbie czynnej udzielają:

1) generałom i innym oficerom pełniącym służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych i Sztabie Głównym oraz instytucjach podległych — Generalny Inspektor Sił Zbrojnych;

2) pozostałym generałom, oficerom sztabowym na stanowiskach dowódców pułków (równorzędnych) i wyższych, innym oficerom pełniącym służbę w instytucjach bezpośrednio podległych Ministrowi Spraw Wojskowych oraz porucznikom określonym w § 37 ust. (2) — Minister Spraw Wojskowych lub w jego imieniu upoważniony do tego organ;

3) wszystkim innym oficerom sztabowym i starszym:

a) w czasie pokoju i w czasie wojny na obszarze nie objętym stanem wojennym — dowódca okręgu korpusu (równorzędny),

b) w czasie wojny na obszarze objętym stanem wojennym — przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji.

(2) Zezwoleń na zawarcie małżeństwa oficerom służby stałej w stanie nieczynnym udzielają:

a) generałom, oficerom sztabowym i porucznikom — Minister Spraw Wojskowych,

b) oficerom starszym — dowódca tego okręgu korpusu, na którego terenie dany oficer ma miejsce zamieszkania.

(3) Decyzja przełożonego uprawnionego do udzielania zezwoleń na zawarcie małżeństwa jest ostateczna.

§ 39. (1) Prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa oficerowie w służbie czynnej wnoszą do dowódcy formacji (równorzędnego) a oficerowie służby stałej w stanie nieczynnym do najbliższego komendanta garnizonu.

(2) W prośbie należy wyszczególnić:

- a) nazwisko i imiona rodziców bądź opiekunów narzeczonej, ich zajęcie oraz miejsce zamieszkania;
- b) wykształcenie i ewentualne zajęcie narzeczonej.

(3) Do prośby należy dołączyć:

- a) metryki urodzenia obojga narzeczonych;
- b) akty zejścia (śmierci) poprzedniej żony lub męża, jeżeli narzeczony lub narzeczona jest wdowcem lub wdową;
- c) dokument stwierdzający unieważnienie małżeństwa lub uzyskanie rozwodu, jeżeli poprzedni związek małżeński jednego lub obojga narzeczonych został unieważniony lub nastąpił rozwód;
- d) deklarację stwierdzającą możliwość złożenia kwoty wymienionej w § 37 ust. (2), jeżeli petent jest porucznikiem.

§ 40. (1) Dowódca formacji (równorzędny) po otrzymaniu prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa:

- a) ogłasza niezwłocznie jej treść na odprawie podległym oficerom, żądając zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń przeciw projektowanemu małżeństwu;
- b) w terminie trzech miesięcy od otrzymania prośby bada przy użyciu w razie potrzeby odpowiednich organów wojskowych lub, gdy się tego nie da uniknąć, cywilnych, czy zachodzą warunki do udzielenia zezwolenia.

(2) Po upływie terminu określonego w ust. (1) dowódca formacji (równorzędny) składa raport przełożonemu uprawnionemu do udzielenia zezwolenia na zawarcie małżeństwa z wnioskiem przychylnym lub odmownym, zależnie od wyniku przeprowadzonych badań, przy czym wnioszek powinien być należycie uzasadniony.

(3) Z prośbą oficera służby stałej w stanie nieczynnym postępuje w podobny sposób komendant garnizonu, przy czym w toku badań powinien zażądać od dowódcy formacji (równorzędnego), w której oficer pełnił ostatnio służbę, opinii podległych temu dowódcy oficerów co do zamierzonego małżeństwa.

(4) Prośby oficerów sztabowych na stanowiskach dowódców formacji (równorzędnych) i wyższych przedstawia do roz-

strzygnięcia Ministrowi Spraw Wojskowych dowódca okręgu korpusu (równorzędny) ze swoją opinią.

(5) Jeżeli dowódca formacji (równorzędny) uważa, że zachodzi przypadek nie cierpiący zwłoki, może prośbę oficera przedstawić przełożonemu uprawnionemu do udzielenia zezwolenia przed upływem terminu określonego w ust. (1); w tych przypadkach jednak prawo udzielenia zezwolenia służy wyłącznie:

- a) w stosunku do oficerów wskazanych w § 38 ust. (1) pkt 1) — Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych;
- b) w stosunku do oficerów wskazanych w § 38 ust. (1) pkt 3) lit. b) — dowódcy armii;
- c) w stosunku do innych oficerów — Ministrowi Spraw Wojskowych.

(6) Przepisów paragrafu niniejszego nie stosuje się do próśb wnoszonych przez generałów.

§ 41. (1) Zezwolenia na zawarcie małżeństwa wydaje się na piśmie (wzór jak załącznik Nr 4).

(2) Porucznikom zezwolenie na zawarcie małżeństwa wydaje się dopiero po wpłaceniu sumy pieniężnej określonej w § 37 ust. (2).

(3) Po załatwieniu prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa należy zwrócić oficerowi przedstawione dokumenty.

§ 42. (1) Zezwolenie na zawarcie małżeństwa traci swą moc, jeżeli małżeństwa nie zawarto w przeciągu roku od dnia wystawienia zezwolenia.

(2) Zezwolenie powinno zawierać określenie terminu ważności.

§ 43. O zawarciu małżeństwa powinien oficer złożyć pisemny meldunek z dołączeniem odpisu aktu ślubu w ciągu czternastu dni od dnia ślubu.

Do art. 53.

§ 44. Przeniesienie w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia na podstawie art. 53 zarządza Minister Spraw Wojskowych.

Działalność polityczna, wykonywanie zawodu cywilnego itp.

Do art. 55.

§ 45. Oficerom służby stałej oraz wszystkim innym pełniącym służbę czynną nie wolno w szczególności:

- brać udziału w zgromadzeniach, wiecach lub zebraniach o charakterze politycznym,
- uczestniczyć w manifestacjach politycznych,
- roztrząsać w prasie zagadnień politycznych.

Do art. 56.

§ 46. (1) Do rodziny w rozumieniu art. 56 należą:

- a) żona,
- b) dzieci ślubne i uprawnione oraz pasierby — do czasu użycia pełnoletności,
- c) rodzice oficera, jeżeli są pod jego opieką i wskutek podeszłego wieku lub stanu zdrowia nie są w możności zarządzać swym przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym.

(2) Dla uzyskania zezwolenia na nadzór albo zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym oficer składa prośbę w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), określając dokładnie przedsiębiorstwo i konieczność nadzoru albo zarządzania.

§ 47. (1) Udzielenie zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego lub podejmowanie się prac okresowych i o charakterze przejściowym może nastąpić na prośbę oficera lub na wniosek interesowanej instytucji.

(2) Udzielenie zezwolenia następuje, jeżeli przemawiają za tym potrzeby wojska albo inne ważne względy państwowe lub społeczne, a w szczególności:

- a) jeżeli specjalizacja i pogłębienie wiedzy fachowej oficera, a zwłaszcza oficerów lekarzy i lekarzy wet., jest korzystne dla wojska, albo
- b) gdy praca ze względów państwowych lub społecznych jest konieczna z powodu braku na miejscu fachowych sił cywilnych.

(3) Oficerowie nie mogą uzyskać zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego oraz prac dorywczych i o charakterze przejściowym jak również na okresowe zajęcia w takich instytucjach lub zakładach pracy, w których ze względu na zajmowane stanowisko są obowiązani do przeprowadzania jakichkolwiek czynności służbowych.

§ 48. (1) Zezwolenia na pracę dorywczą lub o charakterze przejściowym oraz w sporadycznych przypadkach na wygłaszanie odczytów i prowadzenie wykładów itp. udziela dowódca okręgu korpusu (równorzędny).

(2) Zezwolenia na pracę i wykonywanie zawodu we wszystkich innych przypadkach udziela Minister Spraw Wojskowych.

§ 49. (1) Wnioski i prośby o zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego lub prac okresowych albo o charakterze przejściowym należy wносить do bezpośrednio przełożonej władzy oficera, którego prośba lub wniosek dotyczy. W prośbie należy dokładnie określić zawód, który oficer chce wykonywać, bądź pracę okresową lub o charakterze przejściowym, której chce się podjąć, a jeżeli to jest połączone z zawarciem umowy, przedstawić jej projekt.

(2) Władza przełożona przedstawiając wniosek lub prośbę władzy powołanej do udzielenia zezwolenia powinna wyrazić swą opinię, czy zachodzą warunki, uzasadniające udzielenie zezwolenia oraz czy oficer, którego wniosek lub prośba dotyczy, pełni swe obowiązki służbowe w sposób pozwalający przypuszczać, że udzielenie zezwolenia nie spowoduje szkody dla interesów służby. Władza przełożona powinna przy tym z reguły przeciwdziałać pracy oficerów w dziedzinach luźno związanych z potrzebami wojska.

§ 50. (1) Wnioski i prośby o zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego lub prac okresowych należy przedstawiać Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) w ciągu listopada każdego roku, w drodze służbowej.

(2) Niezależnie od tego terminu mogą być przedstawiane wyjątkowo wnioski i prośby, gdy zachodzi konieczność ze względu na pilny interes wojska, państwowego lub społecznego.

§ 51. (1) Oficerowie służby stałej w stanie czynnym oraz oficerowie rezerwy powołani do służby czynnej w celu mianowania oficerami służby stałej, którzy uzyskali zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego, nie mogą zawierać z pracodawcą umowy o pracę przeszkadzającą ich obowiązkom służbowym.

(2) Wykonywanie zawodu cywilnego może się odbywać wyłącznie w czasie poza zajęciami służbowymi i w żadnym przypadku nie może być przeszkodą w pełnieniu przez oficera jego obowiązków służbowych.

(3) W razie uznania, że wykonywanie zawodu cywilnego przez oficera stanowi wyraźną przeszkodę w pełnieniu przez niego służby, przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji zawiesza udzielone zezwolenie i występuje bezzwłocznie do Ministra Spraw Wojskowych z odpowiednim wnioskiem.

§ 52. Wykonywanie zawodu cywilnego w mundurze oraz ogłaszanie się oficerów, którzy otrzymali zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego, jest zakazane.

§ 53. (1) Wnioski o wyznaczenie oficera do władzy zarządzającej lub nadzorczej przedsiębiorstwa handlowego albo przemysłowego oraz o użycie oficera w takim przedsiębiorstwie właściwi przełożeni przedstawiają Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), przy czym we wnioskach podają powody uzasadniające wyznaczenie lub użycie oficera oraz czas, na który oficer ma być wyznaczony lub użyty.

(2) Oficerowie nie mogą być wyznaczani do przedsiębiorstw, z którymi ze względu na zajmowane stanowisko bezpośrednio zawierają umowy, przeprowadzają przetargi i przyjmują dostawy (komisje zakupów, odbiorcze itp.).

(3) W przypadkach wyznaczenia oficera do władzy zarządzającej lub nadzorczej Minister Spraw Wojskowych może przyznać oficerowi specjalne wynagrodzenie z funduszków skarbowych lub przekazanych przez przedsiębiorstwo, przy czym wypłatę tego wynagrodzenia dokonują organa wojskowe.

§ 54. Oficera służby stałej po ukończeniu wyższych studiów, na które był przydzielony, można wyznaczyć do odbycia praktyki w odpowiednich wytwórniach lub przedsiębiorstwach dla

pogłębienia wiedzy fachowej potrzebnej do pełnienia służby, przy czym na czas odbywania tej praktyki oficer może być przeniesiony z urzędu w stan nieczynny na podstawie art. 28 § 1 lit. c).

§ 55. (1) Oficerowie służby stałej w stanie nieczynnym wnoszą prośby o zezwolenie na udział w handlu i przemyśle oraz wykonywanie zawodu cywilnego do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) a na pracę o charakterze przejściowym do dowódcy tego okręgu korpusu, na którego terenie zamieszkują.

(2) Przepis § 52 ma również zastosowanie do oficerów służby stałej w stanie nieczynnym.

§ 56. (1) Oficerowie mogą bez zezwolenia władz zajmować się pracami z dziedziny nauki, sztuki lub literatury, jeżeli prace te nie przeszkadzają obowiązkom służbowym. Prace te mogą oficerowie podpisywać również pseudonimami lub inicjałami, przy czym w tym przypadku ani stopień ani charakter wojskowy autora nie może być zaznaczony.

(2) Czynny udział w prasie i w wydawnictwach normuje regulamin służby wewnętrznej.

R o z d z i a ł VIII.

Urlopy.

Do art. 58.

§ 57. (1) Oficerom przysługują urlopy wypoczynkowe w następującym wymiarze:

- a) oficerom młodszym i kapitanom (rotmistrzom) — 4 tygodnie,
- b) oficerom sztabowym i generałom — 6 tygodni.

(2) Kapitanowie (rotmistrze) po osiemnastu latach służby w stopniu oficerskim mogą uzyskać jako nagrodę za wydaną pracę urlop wypoczynkowy w wymiarze do sześciu tygodni.

(3) Oficerowie młodsi i kapitanowie wchodzący w skład załóg w jednostkach grupy liniowej korpusu oficerów lotnictwa mogą po dziesięciu latach służby w stopniu oficerskim otrzymać urlop w wymiarze do sześciu tygodni.

§ 58. Oficerom wszystkich korpusów osobowych po piętnastu latach służby w stopniu oficerskim a oficerom korpusu osobowego lotnictwa po przesłużeniu dziesięciu lat w personelu latającym można udzielić raz w ciągu służby urlopu wypoczynkowego w podwójnym wymiarze normy przysługującej im w myśl § 57 ust. (1).

§ 59. (1) Urlop wypoczynkowy jest uprawnieniem oficera i powinien być udzielony w ciągu roku kalendarzowego.

(2) Urlopu wypoczynkowego można udzielić w częściach na prośbę oficera lub jeżeli tego wymagają względy służbowe.

§ 60. (1) Wstrzymanie lub odwołanie urlopu albo zmniejszenie wymiaru urlopu poszczególnym oficerom może nastąpić jedynie z ważnych względów służbowych jak: większe braki ilościowe wśród korpusu oficerskiego danej jednostki, zagrożenie bezpieczeństwa, wykonanie ważnych prac nie cierpiących zwłoki, ze względów wyszkoleniowych na zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych itp.

(2) Obowiązkiem przełożonych jest czuwanie, aby z ograniczeń wymienionych w ust. (1) korzystano tylko w bardzo ważnych przypadkach.

(3) Przełożony wstrzymujący lub odwołujący urlop albo zmniejszający wymiar urlopu melduje o tym bezpośrednio wyższemu przełożonemu.

(4) Wyższy przełożony, który otrzymał meldunek w myśl ust. (3), obowiązany jest zbadać słuszność wydanego zarządzenia; stosownie do wyników badania może on zarządzenie to uchylić lub odpowiednio zmienić.

(5) Jeżeli oficer nie wykorzystał urlopu w ciągu roku kalendarzowego całkowicie lub częściowo, może go otrzymać w całości lub w części w następnym roku, przy czym urlopu tego może udzielić przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji.

§ 61. Terminy urlopów wypoczynkowych właściwi przełożeni określają na podstawie opracowanego planu urlopów na dany rok kalendarzowy, uwzględniając w miarę możliwości życzenia oficerów, po czym podają terminy urlopów interesowanym oficerom do wiadomości.

§ 62. (1) Ze względów zdrowotnych oficer może otrzymać urlop leczniczy.

(2) Podstawę do udzielenia urlopu leczniczego stanowią:

- a) orzeczenie lekarskie wydane przez szpital wojskowy,
- b) orzeczenie wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej,
- c) orzeczenie lekarskie Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa.

(3) Czas spędzony na urlopie leczniczym przed wykorzystaniem należnego w danym roku urlopu wypoczynkowego odlicza się od przysługującej normy urlopu wypoczynkowego.

(4) Przepisu ust. (3) nie stosuje się, jeżeli orzeczenie stanowiące podstawę dla urlopu leczniczego stwierdza, że ze względów zdrowotnych wykorzystanie urlopu wypoczynkowego jest konieczne.

§ 63. (1) Oficer może otrzymać urlop ze względów służbowych:

- a) w razie przeniesienia do innej miejscowości — w wymiarze do dwóch tygodni,
- b) po powrocie z niewoli — jeżeli czas pozostawania w niewoli wynosi co najmniej sześć miesięcy — w wymiarze ośmiu tygodni.

(2) Urlopu ze względów służbowych z powodu przeniesienia udziela się bezpośrednio po zameldowaniu się oficera na nowym miejscu służbowym, jeżeli względy służbowe lub osobiste nie wymagają wyznaczenia terminu późniejszego.

§ 64. (1) Do urlopów okolicznościowych należą:

- a) świąteczne, których czas trwania określa każdorazowo rozkazem Minister Spraw Wojskowych,
- b) urlopy udzielane w ważnych sprawach osobistych.

(2) Udzielanie urlopów w sprawach osobistych jest dopuszczalne tylko w szczególnie ważnych przypadkach, przy czym urlopy te łącznie nie mogą przekraczać w roku kalendarzowym siedmiu dni.

(3) W razie konieczności udzielenia urlopów okolicznościowych ponad wymiar, określony w ust. (2), uprawniony przełożony może udzielić dalszego urlopu, nie przekraczającego

w poszczególnym przypadku siedmiu dni, meldując o tym z podaniem powodów:

- a) Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych — jeżeli chodzi o oficerów pełniących służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych, Sztabie Głównym i instytucjach podległych,
- b) Ministrowi Spraw Wojskowych — jeżeli chodzi o pozostałych oficerów.

§ 65. Oficerowie rezerwy i stanu spoczynku odbywający ćwiczenia mogą otrzymywać urlopy okolicznościowe w ważnych sprawach osobistych w czasie:

- a) do pięciu dni, jeżeli odbywają ćwiczenia sześciotygodniowe lub dłuższe,
- b) do trzech dni, jeżeli odbywają ćwiczenia poniżej sześciu tygodni.

Do art. 59.

§ 66. (1) Urlopów wypoczynkowych udzielają:

1) generałom — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu,

2) oficerom sztabowym, z wyjątkiem oficerów oddziałów nie wchodzących w skład wielkich jednostek — dowódcy wielkich jednostek lub przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji,

3) oficerom starszym i młodszym oraz oficerom sztabowym oddziałów nie wchodzących w skład wielkich jednostek — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

(2) Urlopów wypoczynkowych oficerom na następujących stanowiskach udzielają:

- a) dowódcom dywizji, brygad i grup artylerii — dowódca okręgu korpusu (równorzędny) za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych,
- b) dowódcom grup z wyjątkiem grup artylerii — dowódca na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych po uzgodnieniu z dowódcą okręgu korpusu,
- c) dowódcom pułków (równorzędnym) i wyższym — dowódca wielkiej jednostki za zgodą dowódcy okręgu korpusu, a dowódcom oddziałów wchodzących w skład grup

- z wyjątkiem grup artylerii — po uzgodnieniu ponadto z dowódcą na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych,
- d) dowódcom ośrodków saperów — dowódca dywizji po uzgodnieniu z dowódcą saperów,
 - e) komendantom centrów wyszkolenia — I lub II wiceminister na wniosek szefa departamentu (równorzędnego),
 - f) komendantom szkół nie wchodzących w skład centrów wyszkolenia — szefowie departamentów (równorzędni),
 - g) dowódcy obszaru warownego — dowódca okręgu korpusu po uzgodnieniu z władzą wskazaną przez Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

§ 67. Urlopów leczniczych udzielają:

- a) oficerom przebywającym w leczeniu w szpitalach wojskowych — komendanci tych szpitali zawiadamiając o udzielonym urlopie przełożonego tej jednostki, do której oficer ma przydział służbowy,
- b) innym oficerom:
do sześciu tygodni — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, ponad sześć tygodni — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu.

§ 68. Urlopów ze względów służbowych i okolicznościowych udzielają przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

§ 69. Udzielanie urlopów słuchaczom szkół i kursów wojskowych regulują rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł IX.

Stopnie i odznaczenia państw obcych oraz odznaki zagraniczne.

Do art. 62.

§ 70. (1) Oficer, który otrzymał od obcego państwa stopień albo odznaczenie, składa o tym w drodze służbowej meldunek Ministrowi Spraw Wojskowych przez Gabinet Ministra prosząc o wyjednanie zezwolenia Prezydenta Rzeczypospolitej na przyjęcie stopnia lub przyjęcie i noszenie odznaczenia; do meldunku dołączyć należy odpis dokumentu nadającego stopień lub odznaczenie.

(2) Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o udzieleniu zezwolenia ogłasza się w „Dzienniku Personalnym“ Ministerstwa Spraw Wojskowych.

§ 71. (1) Oficer, który otrzymał zagraniczną odznakę wojskową odpowiadającą swoim charakterem odznakom polskim, jak np. pilota, broni pancernych itd. lub odznakę ukończenia cudzoziemskiego zakładu naukowego albo odznakę pamiątkową formacji cudzoziemskiej odpowiadającą polskim odznakom pułkowym itp., składa w drodze służbowej meldunek Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) prosząc o zezwolenie na jej przyjęcie i noszenie.

(2) Zarządzenie o udzieleniu zezwolenia ogłasza się w „Dzienniku Personalnym“ Ministerstwa Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł X.

Podział korpusów osobowych na grupy oraz przenoszenie oficerów z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej.

Do art. 64 § 3.

§ 72. Korpusy osobowe lotnictwa, broni pancernych, saperów i łączności dzielą się na:

- a) grupę liniową,
- b) grupę techniczną.

§ 73. Korpus osobowy oficerów administracji dzieli się na:

- a) grupę administracyjną,
- b) grupę kapelmistrzów.

§ 74. Korpus osobowy oficerów intendentów dzieli się na:

- a) grupę intendentów z wyższymi studiami wojskowymi,
- b) grupę intendentów.

§ 75. Korpus osobowy oficerów zdrowia dzieli się na:

- a) grupę lekarzy,
- b) grupę farmaceutów,
- c) grupę sanitarną.

§ 76. Szczegółowe warunki przenoszenia oficerów do poszczególnych korpusów osobowych bądź grup oraz z marynarki wojennej do wojska, jak: wiek, rodzaj i czas trwania praktyki, szkoły lub aplikacji oraz sposób ich odbywania, jak również sposób przeprowadzania egzaminów określają rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

§ 77. (1) Uzupełnianie grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji odbywa się przez przenoszenie oficerów z innych korpusów osobowych; w szczególności do grupy tej przenosi się poruczników i kapitanów korpusów osobowych broni, którzy po osiągnięciu granicy wieku (art. 30 pkt (1) lit. b) nie zostali zwolnieni ze służby stałej.

(2) Oficerów dyplomowanych można przenosić do grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji tylko na ich prośbę.

(3) Oficerowie przeniesieni do grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji zachowują umundurowanie tego korpusu, z którego ich przeniesiono, a oficerowie korpusu osobowego kawalerii zachowują ponadto prawo do tytułu rotmistrza.

R o z d z i a ł X I.

Zasady mianowania oficerów.

Do art. 66.

§ 78. (1) Oficera rezerwy można mianować oficerem służby stałej w korpusach osobowych audytorów i weterynarii, w grupach lekarzy i farmaceutów korpusu osobowego zdrowia oraz na stanowiskach określonych dla oficerów z wyższym wykształceniem w korpusach osobowych żandarmerii, geografów, uzbrojenia i grupach technicznych korpusów osobowych broni, jeżeli:

- a) w korpusach osobowych audytorów i żandarmerii nie przekroczył 28 lat, a w pozostałych korpusach osobowych i grupach — 30 lat życia,
- b) posiada stopień co najwyżej kapitana,
- c) ukończył odpowiedni wydział szkoły akademickiej,

- d) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej,
- e) jeżeli nie jest stanu wolnego — odpowiada warunkom określonym w § 37 ust. (1) lit. a) lub jeżeli jest porucznikiem — ust. (2), żona zaś jego — warunkom podanym w § 37 ust. (1) lit. c) a ponadto:
- f) w korpusie osobowym audytorów — odbył co najmniej jednoroczną praktykę na stanowisku oficerskim i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej oraz odbył wojskową aplikację sądową lub aplikację uznaną za równorzędną i złożył z pomyślnym wynikiem wojskowy egzamin sędziowski lub egzamin uznany za równorzędny; zakres i sposób odbywania praktyki i aplikacji oraz składania egzaminu określają osobne rozkazy,
- g) w pozostałych korpusach osobowych i grupach — odbył określoną osobnymi rozkazami co najmniej jednoroczną praktykę na stanowisku oficerskim i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej.

(2) Podchorążego rezerwy, który ukończył z wynikiem co najmniej dobrym szkołę kształcącą na oficerów rezerwy i jest stanu wolnego, można mianować podporucznikiem służby stałej w korpusach osobowych i grupach oraz na stanowiskach wymienionych w ust. (1), jeżeli odpowiada warunkom określonym w ust. (1) lit. a), c), d) i g), celem zaś mianowania w korpusie osobowym audytorów można powołać podchorążego rezerwy do służby czynnej, by po uzyskaniu stopnia oficera rezerwy mianować go podporucznikiem służby stałej w myśl ust. (1), przy czym czas trwania służby w stopniu podchorążego rezerwy ustala Minister Spraw Wojskowych.

§ 79. Oficera lub podchorążego rezerwy można mianować oficerem służby stałej w grupie kapelmistrzów korpusu osobowego administracji, jeżeli:

- a) nie przekroczył 30 lat życia,
- b) posiada dyplom ukończenia państwowego konserwatorium muzycznego lub innego uznanego za równorzędne,
- c) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej,

- d) odbył co najmniej jednoroczną praktykę, którą określają osobne rozkazy i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej a ponadto:
- e) podchorąży rezerwy — jest stanu wolnego, zaś
- f) oficer rezerwy — jeżeli nie jest stanu wolnego — odpowiada warunkom określonym w § 37 ust. (1) lit. a) lub jeżeli jest porucznikiem — ust. (2), żona zaś jego — warunkom podanym w § 37 ust. (1) lit. c).

§ 80. Oficer rezerwy może ubiegać się o przyjęcie do szkoły podchorążych kształcącej na oficerów służby stałej, jeżeli:

- a) nie przekroczył 26 lat życia,
- b) złożył pisemne zobowiązanie do służby w charakterze ucznia szkoły podchorążych oraz podporządkowania się regulaminowi szkoły.

§ 81. (1) Szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania oficerami służby stałej określają osobne rozkazy.

(2) Szkołami kształcącymi na oficerów służby stałej są szkoły podchorążych, ustalane dla poszczególnych korpusów osobowych lub grup osobnymi rozkazami.

§ 82. Oficer rezerwy, który wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze, może być mianowany oficerem służby stałej, jeżeli:

- a) nie przekroczył wieku określonego w art. 30 § 1 pkt 1,
- b) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej a ponadto
- c) odbył roczną służbę próbną, przy czym w przypadku pozostawania w rezerwie nie dłużej niż trzy lata Minister Spraw Wojskowych może skrócić okres służby próbnej lub całkowicie od niej zwolnić.

Do art. 67 § 5.

§ 83. (1) Czas służby w danym stopniu liczy się od daty starszeństwa.

(2) Do służby w danym stopniu wlicza się:

- a) czas tymczasowego aresztowania lub zawieszenia w czynnościach służbowych, jeżeli postępowanie z powodu czynu

stanowiącego przyczynę aresztowania lub zawieszenia w czynnościach zostało zakończone bez wyroku sądowo-karnego skazującego;

- b) czas pobytu w niewoli bądź zaginięcia na terenie działań wojennych, jeżeli dostanie się do niewoli lub zaginięcie zostało usprawiedliwione;
- c) czas urlopów;
- d) czas choroby i stanu nieczynnego do sześciu miesięcy, a jeżeli choroba pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz jeżeli przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło z powodu dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych — bez ograniczenia.

(3) Czas pozostawania w stanie nieczynnym ponad sześć miesięcy może być wliczony całkowicie lub częściowo do służby w danym stopniu, jeżeli przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło dla pogłębienia wiedzy fachowej oficera albo z ważnych względów państwowych lub społecznych.

§ 84. (1) Ukończenie odpowiedniego wydziału szkoły akademickiej określonego osobnymi rozkazami jest wymagane w korpusach osobowych oficerów audytorów i weterynarii oraz w grupach oficerów lekarzy i farmaceutów korpusu osobowego oficerów zdrowia.

(2) W grupach technicznych korpusów osobowych lotnictwa, broni pancernych, saperów i łączności oraz w korpusach osobowych żandarmerii, geografów i uzbrojenia może być wymagane posiadanie dyplomu ukończenia odpowiedniego wydziału szkoły akademickiej określonego osobnymi rozkazami od tych oficerów, którzy zajmują stanowiska ustalone w składach osobowych dla oficerów z wyższym wykształceniem.

(3) Oficerowie korpusów osobowych i grup wyszczególnieni w ust. (1) i (2) korzystają ze skróconych czasokresów wymaganych do mianowania na wyższe stopnie.

Do art. 68 § 1 i 3.

§ 85. (1) Stanowiska, na których wymagane jest pełnienie służby w danym stopniu jako warunek niezbędny do mianowania oficera na wyższy stopień, podaje tabela umieszczona jako załącznik Nr 5 do niniejszego rozporządzenia.

(2) Czas pełnienia służby na danym stanowisku liczy się od dnia rzeczywistego objęcia funkcji, niezależnie od stopnia posiadanego przez oficera, jeżeli załącznik Nr 5 nie stanowi inaczej.

(3) Do czasu pełnienia służby na danym stanowisku wlicza się:

- a) czas trwania urlopu lub choroby, jeżeli nie przekraczają ośmiu tygodni w ciągu roku,
- b) czas odbywania kary pozbawienia wolności do czterech tygodni,
- c) czas zastępczego pełnienia funkcji, jeżeli wynosi co najmniej dwa miesiące.

§ 86. (1) Mianowanie majorem może nastąpić, jeżeli oficer:

1) ma odpowiedni stan zdrowia, stwierdzony przez wojskowo-lekarską komisję, oraz sprawność fizyczną i opanowanie nerwowe pod kątem użycia na wojnie zależnie od wymagań w danym korpusie osobowym czy grupie; sposób badania stanu zdrowia zawierają przepisy sanitarne a stopień sprawności fizycznej i opanowania nerwowego określa się na podstawie opinii położonych lub na podstawie wyników pracy w czasie pobytu na kursie;

2) w korpusach osobowych oficerów broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów — odbył kurs unifikacyjno-doskonalący dla kapitanów w Centrum Wyszkolenia Piechoty albo:

- a) w korpusie osobowym oficerów lotnictwa — Wyższą Szkołę Lotniczą lub kurs doskonalący lotnictwa przy Wyższej Szkole Wojennej;
- b) w korpusie osobowym oficerów saperów — Wyższą Szkołę Inżynierii lub kurs dla oficerów sztabowych przy Wyższej Szkole Wojennej albo były kurs fortyfikacyjny;
- c) w korpusie osobowym oficerów łączności — kurs dla oficerów sztabowych łączności przy Wyższej Szkole Wojennej;

3) w korpusie osobowym oficerów taborowych, w korpusie osobowym oficerów uzbrojenia, w grupie administracyjnej korpusu osobowego oficerów administracji oraz w grupie sanitarnej korpusu osobowego oficerów zdrowia — sprawował funkcję na stanowisku oficera sztabowego przez 2 lata, jak w tabeli załącznik Nr 5 cz. II i III;

4) w korpusie osobowym oficerów intendentów: w grupie oficerów z wyższymi studiami wojskowymi—sprawował funkcję na stanowisku oficera intendentury wielkiej jednostki (rejonu int. K. O. P.), w grupie intendentów — sprawował funkcję na stanowisku przewidzianym dla oficera sztabowego, określonym w składach osobowych dla tej grupy (załącznik Nr 5 cz. III).

(2) Organizację i programy kursów wymienionych w ust. (1) pkt 2) oraz zasady i tryb powoływania oficerów na te kursy określają rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Minister Spraw Wojskowych może uznać ukończenie szkół lub kursów zagranicznych za równoznaczne z ukończeniem jednej ze szkół lub jednego z kursów wskazanych w ust. (1) pkt 2).

Do art. 69.

§ 87. (1) Podporucznikiem rezerwy może być mianowany podchorąży rezerwy, który:

- a) odbył co najmniej jedno ćwiczenie wojskowe,
- b) uzyskał ocenę służbową kwalifikującą go do objęcia stanowiska oficerskiego.

(2) Sposób przedstawiania wniosków o mianowanie podporucznikami rezerwy określają osobne rozkazy.

§ 88. Szkołami kształcącymi na oficerów rezerwy są szkoły i kursy podchorążych rezerwy ustalane dla poszczególnych korpusów osobowych lub grup osobnymi rozkazami.

R o z d z i a ł XII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 89. Wszystkie udzielone dotychczas zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego lub na prace okresowe, jako też na udział we władzach zarządzających lub nadzorczych mają być przedstawione Ministrowi Spraw Wojskowych w terminie jednomiesięcznym od daty ogłoszenia rozporządzenia niniejszego wraz z wnioskami interesowanych instytucji lub prośbami oficerów w celu zatwierdzenia na zasadach określonych

w dekreście o słuźbie wojskowej oficerów i w rozporządzeniu niniejszym.

§ 90. (1) Oficerowie korpusu osobowego intendentów, posiadający tytuł: „dyplomowany“ tracą prawo do tego tytułu z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(2) Oficerowie korpusu osobowego intendentów, którzy ukończyli Wyższą Szkołę Intendentury, były Kurs Intendentów przy Wyższej Szkole Wojennej lub mieli prawo do używania tytułu „dyplomowany“, otrzymują specjalne oznaki, które określą osobne przepisy.

§ 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH:

KASPRZYCKI.

ZAŁĄCZNIKI

do rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 września 1937 r.

TABELA TYTUŁÓW OFICERÓW.

Załącznik Nr 1
do § 3 ust. (7).

A. Oficerowie służby stałej w stanie czynnym:

Korpus osobowy oficerów	Tytuł oficera w pełnym brzmieniu	Tytuł w skrócie	Tytuł w skrócie oficerów dyplomowanych
generałów piechoty kawalerii artylerii lotnictwa broni pancernych saperów łączności taborowych zandarmerii administracji .. grupa kapel- mistrzów audytorów geografów intendentów kontrolerów uzbrojenia weterynarii zdrowia: grupa lek. .. farm. .. san.	generał brygady (dywizji, broni) kapitan piechoty kapitan piechoty pilot rotmistrz kapitan artylerii kapitan pilot kapitan obserwator (balonowy) kapitan lotnictwa kapitan broni pancernych kapitan saperów kapitan łączności kapitan taborów kapitan zandarmerii kapitan administracji kapitan kapelmistrz kapitan audytor kapitan geograf kapitan intendent major korpusu kontrolerów kapitan uzbrojenia kapitan lekarz weterynarii kapitan lekarz kapitan farmaceuta kapitan sanitarny	gen. bryg. (dyw., broni) kpt. piech. kpt. piech. pil. rtm. kpt. art. kpt. pil. kpt. obs. (bal.) kpt. lot. kpt. br. panc. kpt. sap. kpt. łącz. kpt. tab. kpt. zand. kpt. adm. kpt. kplm. kpt. aud. kpt. geogr. kpt. int. mjr k. k. kpt. uzbr. kpt. lek. wet. kpt. lek. kpt. farm. kpt. san.	— kpt. dypl. piech. kpt. dypl. piech. pil. rtm. dypl. kpt. dypl. art. kpt. dypl. pil. kpt. dypl. obs. (bal.) kpt. dypl. lot. kpt. dypl. br. panc. kpt. dypl. sap. kpt. dypl. łącz. itd.

B. Oficerowie poza służbą czynną:

Stosunek do służby wojskowej wzgl. charakter stopnia oficera	Tytuł oficera w pełnym brzmieniu	Tytuł w skrócie
Oficerowie: służby stałej w stanie nieczynnym stanu spoczynku rezerwy pospolitego ruszenia w stopniu honorowym zwolnieni od obowiązku . wojskowego	major dyplomowany piechoty w stanie nieczynnym kapitan piechoty stanu spoczynku kapitan piechoty rezerwy major saperów pospolitego ruszenia generał brygady tytularny porucznik zwolniony od obowiązku wojskowego	mjr dypl. piech. w st. niecz. kpt. piech. st. sp. kpt. piech. rez. mjr sap. posp. rusz. gen. bryg. tyt. por. zw. od ob. wojsk.

- a) Oficerowie rezerwy powołani do służby czynnej podają w tytule wyrazy: „powołany do służby czynnej”, np. kapitan artylerii rezerwy powołany do służby czynnej (kpt. art. rez. pow. do sl. cz.);
- b) oficerowie kontraktowi podają w tytule po określeniu stopnia jego charakter a następnie nazwę korpusu osobowego, np. porucznik kontraktowy piechoty (por. kontr. piech.);
- c) oficerowie na czas wojny podają po określeniu stopnia i korpusu osobowego wyrazy: „na czas wojny”, np. podporucznik piechoty na czas wojny (ppor. piech. na cz. w.);
- d) jeżeli oficer ma tytuł pilota lub obserwatora, a nie należy do korpusu oficerów lotnictwa, podaje tę specjalność po nazwie korpusu osobowego, do którego należy, np. kpt. piech. pil., mjr dypl. art. obs.;
- e) oficerowie korpusu osobowego lotnictwa bez specjalności pilota lub obserwatora po określeniu stopnia dodają nazwę korpusu osobowego, np. kpt. lot., mjr lot.;
- f) stopnie naukowe uzyskane na wyższych uczelniach niewojskowych dodają oficerowie po pełnym tytule wojskowym a bezpośrednio przed nazwiskiem, np. kpt. piech. dr G. N.

Nr

PATENT OFICERSKI

Godło Państwa

Na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, stwierdzający, iż Pan
urodzony dnia posiada przygotowanie wojskowe
i zalety właściwe powołaniu oficera, oraz mając przeświadczenie, że wszędzie i zawsze okaże
się godnym stopnia oficerskiego i gotów będzie wszystko poświęcić

KU DOBRU I CHWALE OJCZYZNY

mianuję go podporucznikiem
w korpusie ze starszeństwem od dnia
z kolejnością

Warszawa, dnia

Prezydent Rzeczypospolitej:

Minister Spraw Wojskowych:

Szef Biura Personalnego
Ministerstwa Spraw Wojskowych: (Pieczęć okrągła)

Załącznik Nr 3
do § 9 ust. (2).

Godło Państwa

RZECZPOSPOLITA POLSKA

M i a n u j ę

Pana urodzonego dnia
w korpusie oficerów ze starszeństwem z dniem
z kolejnością

Warszawa—Zamek, dnia

Prezydent Rzeczypospolitej:

Minister Spraw Wojskowych:

Szef Biura Personalnego
Ministerstwa Spraw Wojskowych: (Pieczęć okrągła)

Załącznik Nr 4
do § 41 ust. (1).

Zezwolenie na zawarcie małżeństwa

Panu zezwalam w myśl § 38 rozp. Ministra
Spraw Wojskowych z dnia 9 września 1937 r. w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczy-
pospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 68 poz. 514)
na zawarcie małżeństwa z panią córką
..... (imię i nazwisko narzeczonej) (imiona rodziców
i nazwisko poświadczenia matki)

Zezwolenie niniejsze jest ważne do dnia 19... r.
dnia 19... r.

(Pieczęć okrągła)

(podpis)

1. Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień

wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusach osobowych broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów.

d. Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana (rotmistrza)	Kapitan (rotmistrz) na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	Uwagi
1. Piechota	2 lata dowodzenia plutonem strzeleckim lub c. k. m.	2 lata dowodzenia plutonem strzeleckim lub c. k. m. albo plutonem specjalnym	2 lata dowodzenia kompanią	2 lata dowodzenia batalionem	2 lata dowodzenia pułkiem	Pełnienie służby w batalionie stołecznym na stanowiskach dowódczych (plut., komp., batal.) liczy się jak dowodzenie w jednolitych
2. Kawaleria	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia plutonem	Dotyczy również szwadronem Dotyczy również oficerów dyplomowanych	2 lata dowodzenia szwadronem na stanowisku oficera szwadronu albo 2 lata pełnienia mistrza pułku lub zicy pułku Oficerowie dyplomowani 2 lata pełnienia służby na stanowisku zicy dicy pułku	2 lata dowodzenia pułkiem Dotyczy również oficerów dyplomowanych	
3. Artyleria	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia plutonem 2 lata pełnienia służby na stanowisku oficera art. okrętu bojowego	2 lata dowodzenia baterią 2 lata pełnienia służby na stanowisku oficera art. dywizjonu bojowego	2 lata dowodzenia dywizjonem Dotyczy również oficerów dyplomowanych	2 lata dowodzenia pułkiem	
4. Lotnictwo	2 lata pełnienia służby w jednostce liniowej na stanowisku oficeramiłodszego	2 lata pełnienia służby w jednostce liniowej na stanowisku oficeramiłodszego	2 lata dowodzenia eskadrą albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku oficera taktycznego albo 2 lata dowodzenia plutonem towarzyszącym W jednostkach balonowych. 2 lata dowodzenia kompanią balonową	2 lata dowodzenia dywizjonem albo 2 lata dowodzenia eskadrą sztabowego obrony albo 2 lata dowodzenia w jednostkach balonowych. 2 lata pełnienia służby na stanowisku zicy dicy batalionu balonowego	2 lata dowodzenia pułkiem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku dowódcy dywizjonu sztabowego lub — dowódcy dywizjonu wyzycznego lub samodzielnego albo — dowódcy zgrupowania lotniczego w składzie co najmniej 2 dywizjonów w jednostkach balonowych. 2 lata dowodzenia batalionem balonowym	Stanowisko kierownika grup pilotażu odpowiada stanowisku dowódcy pułku. Stanowisko kierownika eskadry odpowiada stanowisku dowódcy dywizjonu

Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
1 Broni Pancernych	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia kompanii lub równorzędną jednostką	2 lata dowodzenia samodzielny lub dywizyjnym batalionem lub pułkiem pancernym lub podobnym lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Br. Panc. lub — komendanta C.W.Br. Panc. lub — komendanta Szkoły Podchorążych Br.Panc.	2 lata dowodzenia samodzielny lub dywizyjnym batalionem lub pułkiem pancernym lub podobnym lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Br. Panc. lub — komendanta C.W.Br. Panc. lub — komendanta Szkoły Podchorążych Br.Panc.	
2 Saperów	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia plutonem	2 lata dowodzenia kompanią	2 lata dowodzenia batalionem niesamodzielnym	2 lata dowodzenia samodzielny lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy sap. lub — komendanta C.W.Sap. lub — komendanta Szkoły Podchorążych Sap	2 lata dowodzenia samodzielny lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy sap. lub — komendanta C.W.Sap. lub — komendanta Szkoły Podchorążych Sap
3 Łączności	2 lata dowodzenia plutonem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku instruktora lub kierownika stacji.	2 lata dowodzenia plutonem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku instruktora lub kierownika stacji.	2 lata dowodzenia: — kompanią lub — kadrą kompanii szkolnej, lub — szwadronem łączności, lub — samodzielny plutonem.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla wyższego stopnia lub wyższego stopnia dla stopnia pułkownika.	2 lata dowodzenia samodzielny lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia pułkownika.	2 lata dowodzenia samodzielny lub 2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia pułkownika. Oficerowie dyplomowani: 2 lata dowodzenia samodzielny lub 2 lata dowodzenia szwadronem telegraf. manewr. lub — zastępcy dowódcy sam. baonu telegr. lub — szefa łączn. wielkiej jednostki

Dotyczy również oficerów dyplomowanych

Dotyczy również oficerów dyplomowanych

II. Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii.

Lp.	Korpus osobowy oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
8	I a b o r o w y c h	2 lata dowodzenia kompanią gospodarczą pułku albo	2 lata pełnienia służby w jednostkach taborowych na stanowisku oficerów służby osobowej dla stopnia kapitana lub wyższego	2 lata dowodzenia plutonem żandarmerii lub kompanią szkolną	3 lata dowodzenia batalionem szkolnym w C. W. Zand. albo	3 lata dowodzenia dywizjonem żandarmerii albo	
9	Z a n d a r m e r i i	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata dowodzenia plutonem żandarmerii lub kompanią szkolną	2 lata dowodzenia batalionem szkolnym w C. W. Zand. albo	3 lata dowodzenia dywizjonem żandarmerii lub zastępcy dowódcy Zand. lub	3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Zand. lub	3 lata dowodzenia dywizjonem żandarmerii albo 3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Zand. lub — komendanta C. W. Zand.

III. Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusedach osobowych służb oraz grupach technicznych korpusedów osobowych broni.

Korpusedy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
10 Administracja		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	
11 Intendentów		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	
12 Uzbrojenia	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	
13 Zdrowia		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie	

Lp.	Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
14	Grupy techniczne korpusów osobowych broni	3 lata pełnienia służby na stanowiskach określonych składami osobowymi tego stopnia lub wyższego albo posiadanie wyższego wykształcenia wymagającego do pełnienia służby na danym stanowisku i ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami, albo posiadanie warunków wypowiadanych dla korpusu osobowego, z którego nastąpiło przemieszczenie	2 lata, pełnienia służby w formacjach liniowych, szkodach, zakładach centralnych na stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia kapitana lub wyższego, albo posiadanie warunków wypowiadanych dla korpusu osobowego, z którego nastąpiło przemieszczenie	2 lata pełnienia służby w formacjach liniowych, szkodach, zakładach centralnych na stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia kapitana lub wyższego, albo posiadanie warunków wypowiadanych dla korpusu osobowego, z którego nastąpiło przemieszczenie	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia podpułkownika lub wyższego	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia podpułkownika lub wyższego	
15	Audytorów	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia podpułkownika lub wyższego			
16	Geografów	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	Ukończenie kursu Szkoły Topografów z wynikiem pomyślnym, zaś oficerowie z wyższym wykształceniem, od których nie jest wymagane ukończenie Szkoły Topografów —	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego			

1. p	Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
17	Kontroler						
18	Weterynary	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku lekarza wet. w formacjach, oddziałach lub zakładach	3 lata pełnienia służby w posiadany stopniu na stanowisku lekarza wet. w formacjach, oddziałach lub zakładach	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	
19	Lekarze	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku lekarza w formacjach lub na innych stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia posiadanej lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	
	Zdrowia	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanej lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	
20	Administracja	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami	2 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia posiadanej lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	3 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego	

Uwagi do załącznika Nr 5.1) Warunki wymagane do mianowania na stopień generała brygady i następane określa Minister Spraw Wojskowych według wytycznych Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

2) Dowodzenie w szkieletach na stanowiskach dowódców plutonów, kompanii, batalionów (tównorzędnych) liczy się jak dowodzenie w jednostkach liniowych

3) Pełnienie służby w przysposobieniu wojskowym na stanowiskach kmdłów powiatowych i obwodowych (tównorzędnych) liczy się jak dowodzenie w jednostkach liniowych z tym zastrzeżeniem, że jako warunek mianowania na wyższy stopień jest wymagane niezależnie od tego posiadanie dowodzenia, określonego w niniejszych załącznikach

4) Minister Spraw Wojskowych na wniosek szefa Sztabu Głównego może wyżej podane czasokresy dla oficerów dyplomowanych zmniejszyć do jednego roku (art. 68 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o służbie wojskowej oficerów)

5) Pełnienie służby liczy się na stanowiskach określonych składami osobowymi dla danego korpusu osobowego lub grupy, jeżeli załączniki niniejsze nie podają inaczej.